

Bazı Tâġût ve Mürtedlerin Küfründe Duraksayan veya Şüphe Edenlerin Hükmü

Ahmed b. Hamûd
el-Hâlidî

MINBER
YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Kitabın Müellifi Hakkında	05
Şeyh Ali Bin Hudaýr'ın Kitaba Takdimi	07
Mukaddime	09
BİRİNCİ BÂB	11
1. Birinci Bölüm: Tâgütün Tanımı	11
2. İkinci Bölüm: Tâgütün Büyükbaşları ve Bu Konudaki Üç Esas	14
3. Üçüncü Bölüm: Kişi, Tâgüt Cinsinin Genelini İnkâr Etmeden Müslüman Olamaz	17
4. Dördüncü Bölüm: Bütün Ehl-i Kiblenin, Kişinin Tâgütü İnkâr Etmeden Müslüman Olamayacağına Dair İttifak Etmesi	24
4.1. Bu Konuda Mürcieler'in Tutumu:	28
4.2. Bu Konuda Hâriciler'in Tutumu:	29
İKİNCİ BÂB: İNKÂR EDİLMESİ AÇISINDAN TÂGÜTÜN ÇEŞİTLERİ	31
1. Birinci Bölüm: Akıl Sahibi Tâgütün Kısımları	31
2. İkinci Bölüm: Akıllı Tâgütü İnkâr Etmenin Niteliği	35
3. Üçüncü Bölüm: Akılsız Tâgüt	36
4. Dördüncü Bölüm: Akılsız Tâgütü İnkâr Etmenin Niteliği	39
ÜÇÜNCÜ BÂB:	
TÂGÜTLARIN TEKFİRİNDE DURAKSAYANLARIN SINIFLANDIRILMASI	40
1. Birinci Bölüm: İslâm'a Müntesip Olmayan Tâgütlerin Tekfirinde Duraksayan veya Şüphe Edenin Hukmü	40
2. İkinci Bölüm: İslâm'a Müntesip Olan Tâgütlerin Tekfirinde Duraksayan veya Şüphe Edenin Hukmü	42
DÖRDÜNCÜ BÂB:	
PARLAMENTO, YASAMA MECLİSLERİ VE SEÇİMLERLE İLGİLİ MESELELERİN HÜKMÜ	70
1. Birinci Bölüm: Esas İtibariyle Parlamenta Girmenin Haramlığı Hakkında	70
2. İkinci Bölüm: Oy Veren ve Parlamenta Girmek İçin Aday Olanın Hukmü	78
BEŞİNCİ BÂB:	
ANAYASAYA BAĞLILIĞA DAİR YEMİN EDENLERİN DURUMU	82
1. Birinci Bölüm: Anayasaya Saygı Göstereceğine Dair Yemin Eden Müslümanın Hukmü	82
2. İkinci Bölüm: Demokrasi ve Şûrâ Arasındaki Fark	85
3. Üçüncü Bölüm: Demokrasinin Zararları	87

KİTABIN MÜELLİFİ HAKKINDA

Ahmed bin Hamûd el-Hâlidî, 1969 yılında Kuveyt'in Celîb eş-Şuyûh bölgesinde dünyaya gelmiştir.

Kur'an-ı Kerîm'i, İmam Muhammed b. Abdulvehhâb'ın "*Kitâbu't-Tevhîd*" metnini, ardından Şeyhülislâm İbn Teymiyye'nin "*el-Vâsıtiyye*"sini, Muhammed b. Tâhâ el-Beykûnî'nin "*el-Beykûniyye*"sini, İbn Useymin'in *İlmu'l-Usûl*'ünden "*el-Usûl*"ü, el-Harîrî'nin "*Milha*"sını, *el-Âcurrûmiyye*'yi, Hâfız İbn Hacer'in "*Nuhbetu'l-Fiker*"i ve "*Bulûğu'l-Merâm*"ını, "*Sünen-i Ebî Dâvûd*"un "*Tahâret Bâbı*"nı, "*el-Lü'lü' ve'l-Mercân*"ı, "*Sahîh-i Buhârî*"yi, Hanbelî mezhebinden el-Muvaffak İbn Kudâme'nin "*Umdetu'l-Fıkh*"ını ezberlemiştir.

1992 yılında ehven-i şerreyn olarak Kuveyt'ten Medine-i Münevvere'ye hicret etti. Ardından kabilesinin yerleşik olduğu el-Ulyâ köyüne geçti. Sonra 2000 yılında el-Ahsâ'ya göç etti. Oraya yerleşti ve Âmine bint. Muhammed el-Misfir el-Mürşid et-Temîmî ile evlendi. Hanımının kökeni Necid'e dayanıyordu ve babası el-Ahsâ'ya ticaret için yerleşmişti. Annesi de meşhur es-Sa'dûn ailesindendi.

El-Ahsâ'da **Şeyh Abdulazîz b. Yahyâ el-Hanbelî'ye** talebelik yaptı. Onun yanında *Tahâvî* metnini, Şeyh İmam Muhammed b. Abdulvehhâb'ın "*Aslu'd-Dîn ve Esâs*"ını, "*Dört Esâs*"ı, "*Keşfi's-Şubuhât*"ı, "*Tefsîru Kelimetit-t-Tevhîd Lâ İlâhe İllallâh*"ı, Şeyh Süleyman b. Sahmân'ın "*Kelime-i Şehâdet'in Mânası Üzerine Risâlesi*"ni, Şeyh İshak Âluş-Şeyh'in "*Muayyen Tekfir*"ini, Şeyh Süleyman b. Abdullah Âluş-Şeyh'in "*Müşriklere Bağlılığın Hükümü*"nü, Kemâluddîn

el-Bağdâdî el-Hanbelî'nin fıkıh kaideleri üzerine eserini, *Beykûniyye Şerhi*'ni ve diğer şeyhlerden birçok eseri talim etmiştir.

Eserleri

1. *Ed-Dureru'n-Nakiyye Fî Şerhi'l-Manzûmeti'l-Beykûniyye*
2. *El-Akîde Suâl ve Cevâb*
3. *İncâhu Hâceti's-Sâil Fî Ehemmi'l-Mesâil*
4. *Milletu İbrâhîm*
5. *Risâletu İlâ en-Nasârâ*
6. *El-Îzâh ve't-Tebyîn fî Hukmi Men Şekke ev Tevekkele fî Kufri Ba'zî't Tavâğîti ve'l Murteddîn*
7. *Et-Tıbyân Limâ Vaka'e Fî'l-Davâbiti Mensûben Li-Ehli's-Sunneti Bilâ Burhân*
8. *El-Keşfu ve't-Tebyîn fî Şerhi Asli'd-Dîn*
9. *Et-Tenbîhâtu 'alâ mâ fî Kelâmi'r-Rîs min'el-Vertât ve'l-Uğlûtât*

ŞEYH ALİ BİN HUDAYR'IN KİTABA TAKDİMİ

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd Allah'a, salât ve selâm Rasûlü'ne ve dostlarına olsun.

Şeyh Ahmed el-Hâlidî'nin -Allah onu korusun- kaleme almış olduğu “*Bazı Tâğûtlar ve Mürtedlerin Küfründe Duraksayan veya Şüphe Edenlerin Hükümü*” adlı bu eseri incelemiş bulunmaktayım.

Kitap, Hâlidî'nin tevhide davet, tevhidi meselelerinin açıklanması ve ümmete yayılması hususunda yapmış olduğu çalışmalardan biridir. Yine bundan önce de tevhid, ulûhiyet bâbı ve bunlarla ilgili konular hakkında kitaplar ve risâleler te'lif etmiştir. Allah ondan razı olsun.

Elimizdeki kitapta kendileri, tâğûtun cinsinin tekfir edilmemesi hususundaki cehâlet ile tâğûtun bazı çeşitlerinin ve fertlerinin tekfir edilmemesi hakkındaki cehâletin mâzeret oluşları arasındaki farkı açıklamıştır.

Bu konu, Kelime-i tevhîdin en önemli esaslarından olan ve günümüzde tam olarak anlaşılmayıp bilinmeyen “Tâğûtu inkâr etmek” meselesiyle ilgili son derece önemli bir meseledir.

Şeyh, kitabında Hâricî ve Mürcieler'in ilgili esas hakkındaki sapkınlıklarından bahsetmiş, bu konuda Selefin mezhebi açıklamış ve “Müşrikleri tekfir etmeyen kâfirdir” kuralı hakkında meydana gelen karışıklığı detaylarıyla açıklayarak gidermiştir.

Özellikle insanların birçoğunun hakkında kafalarının karıştığı, kendisini İslâm'a nispet eden tâğûtlarla ilgili meseleleri de açıklığa kavuşturmuştur. Zira bu tâğûtlar birçok dini sembolü izhâr ettikleri için kimisi bunları tekfir etmemiş, duraksamış veya küfründen şüphe etmiştir. İşte bu gibi mürted tâğûtların tekfirine taalluk eden meseleleri ve bu konudaki üç esaslı açıklamıştır.

Bu sonuncu bahsi, kitaptaki en önemli mesele olarak addediyorum. Bu, Müslümanları özellikle de gençleri ondan istifade etmeleri ve hakkında bilgilenmeleri için okumaya ve dikkatle incelemeye teşvik ettiğim bir konudur.

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ

“İşte bu Allah’ın lütfudur; onu dilediğine verir.”¹

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ

“Allah’tan korkun, Allah size öğretiyor.”²

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا

“Bizim yolumuzda cihâd edenleri elbette kendi yolumuza eriştiririz.”³

Ve sallallâhu alâ nebiyyinâ Muhammed ve alâ âlihî ve sahbihî ecmaîn.

Ali b. Hudayr el-Hudayr

1. Cum’a, 4.

2. Bakara, 282.

3. Ankebût, 69.

MUKADDİME

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd mülkün ve gücün sahibi olan Allah'adır. O ki kitabında şöyle buyurmuştur:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

“Andolsun ki biz her bir topluluğa ‘Allah’a ibadet edin, tâğût-tan kaçının’ diye bir elçi gönderdik.”⁴

Kıyamete kadar muvahhid olacak bir kimsenin şâhitliği ile şâhitlik ederim ki Allah’tan başka ilâh yoktur, O tektir ve ortağı yoktur. Mücâhidlerin imamı ve muvahhidlerin önderi Muhammed b. Abdullah’a, ailesine, ashâbına ve kıyamete kadar onlara tâbi olan ve yollarında yürüyenlere salât ve selâm ederim.

Bundan sonra:

Bu, muvahhidlerin gönlüne şenlik, faydalanacak kardeşlere göz aydınlığı olacak değerli bir risâledir. Risâle aslında dinin aslı üzerine ve özellikle de tâğût meselesi ve bunun altına giren fer’i konular gibi meseleler hakkında müzâkerelerin yapıldığı farklı meclislerde, bazı kardeşlerin kaydettiği notlardan ibarettir. Burada tâğûtun tanımı, tâğûtun başları ve tâğûtluğun esaslarından; canlı ve cansız tâğûtü inkâr etme olguları arasındaki nitelik farkından; tâğûtun cinsinin

4. Nahl, 36.

geneli ile tâğûtun bazı çeşitlerini inkâr etmemenin arasında ayırım yapma hakkındaki cehâletin mâzeret oluşu ile ilgili meselelerden ve son olarak tâğûtî parlamentolara girmenin veya buna aday olmanın hükmünden bahsettik.

Bu risâleyi herkes faydalansın ve olur da bir ilim talebesi bu konuda uzmanlaşma isteği duyar diye yayınlama isteği duyduk. Zira bu gibi meselelerle ilgilenmek günümüzde terk edilen bir husustur. Allah yardımcımız olsun. Umarım bir engelle karşılaşmaz ve bu risâleyi takiben hâkimiyet meselesiyle ilgili bir risâle de yayınlarınız inşâAllah. Yine bu da bazı kardeşlerin bir araya getirmiş oldukları notlar şeklinde olacaktır.

Allah'tan niyetimizi sâlih kılmasını ve bizden ve kardeşlerimizden bütün kötülük ve belâları defetmesini, dinine yardım etmesini, ordusuna izzet vermesini ve kendi kelimesini yüceltmesini, inkâr edenlerinkini ise zelil kılmasını niyaz ederiz...

* * *

BİRİNCİ BÂB

Tâğûtun cinsini tekfir etmeme hakkındaki cehâlet ile bazı çeşitlerini ve fertlerini tekfir etmeme hakkındaki cehâletin mâzeret oluşunu ayırmak gereklidir.

1. Birinci Bölüm: Tâğûtun Tanımı

Cins İsmi: Birçok türü ve ferdi içine alan şeye verilen genel addır. Kapsadığı fertlerden her biri için özel olarak da kullanılabilir.

Tâğûtun tarifine gelince: Tâğût, “tağâ”⁵ (طَغَى) fiilinden türemiştir. El-Vâhidî⁶ şöyle demiştir: Bütün lügat ehli der ki: Tâğût, Allah dışında ibadet edilen her şeydir; hem tekil hem çoğul, hem dişil hem eril varlıkları ifade eder. Allah (azze ve celle) şöyle buyurmuştur:

يُرِيدُونَ أَن يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَن يَكْفُرُوا بِهِ

“İnkâr etmekle emrolundukları hâlde tâğûta muhâkeme olmak istiyorlar.”⁷

Tâğût kavramının çoğul geldiği âyette Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

5. Tağâ (طَغَى) fiilinin lügat anlamı: Taşmak, haddi aşmak. (Mütercim)

6. El-Vâhidî: Hicrî 468 senesinde vefat eden meşhur müfessir ve Arap dili âlimidir. Asıl ismi Muhammed en-Nisâbüri'dir. (Editör)

7. Nisa, 60.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَائُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى
الظُّلُمَاتِ

“İnkâr edenlerin dostları tâğûttur; onları aydınlıktan çıkarıp karanlıklara sokarlar.”⁸

Tâğût kavramının dişil (müennes) geldiği âyette Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ
الْبُشْرَى

“Tâğûta ibadet etmekten kaçınıp Allah’a yönelenlere müjde vardır.”⁹⁻¹⁰

Leys¹¹, Ebû Ubeyde¹², Kisâî¹³ ve ehl-i lügatin cumhuru; “Tâğût, Allah dışında ibadet edilen her şeydir” demişlerdir. Cevherî şöyle demiştir: “Tâğût; kâhinler, şeytan ve dalâlette önderlik eden herkestir”. Mâlik ve onun dışında selef ve haleften bazıları: “Tâğût, Allah dışında ibadet edilen her şeydir” demişlerdir. Ömer b. Hattâb (radiyallâhu anhu), İbn Abbas (radiyallâhu anhumâ) ve birçok müfessir tâğûtun, şeytan olduğunu söylemişlerdir. İbn Kesîr şöyle demiştir: Tâğût çok büyük bir kelimedir; putlara tapmak, küfre muhâkeme olmak

8. Bakara, 257.

9. Zümer, 17.

10. Burada tâğûta dönen ibadet etme fiilinin sonuna Arapçadaki müennes kişi zamiri olan “hâ” gelmiştir. (Mütercim)

11. Leys b. el-Muzaffer: Hicri 187 senesinde vefat etmiş bir lugat ve fıkıh âlimidir. (Editör)

12. Ebû Ubeyde: Meşhur Arap dili ve edebiyatı âlimi Ma'mer el-Müsennâ'dır. Hicri 209 senesinde vefat etmiştir. (Editör)

13. Ali b. Hamza el-Kisâî: Yedi kıraat imamından biridir ve nahiv âlimidir. Hicri 189 senesinde vefat etmiştir. (Editör)

ve küfre yardım etmek gibi câhiliye ehlinin eylemlerini kapsar.

El-Vâhidi, Allah Teâlâ'nın **يُؤْمِنُونَ بِالْجَنَّةِ وَالطَّاعُوتِ** "**Cibt ve tâğûta inanırlar**"¹⁴ âyeti hakkında: "Allah'ın dışındaki bütün mâbudlar cibt ve tâğûttur." demiştir.

Atıyye'nin rivayetinde İbn Abbas: "Cibt: Putlar, Tâğût ise: İnsanları saptırmak için önlerindeki putların sözcülüğünü yaparak insanlara bunlardan yalan sözler aktaran kimselerdir" demiştir. Vâli-bî'den gelen rivayette ise İbn Abbas: "Cibt: Kâhin, Tâğût: Büyücüdür" demiştir.

Seleften bazıları, Allah Teâlâ'nın; **يُرِيدُونَ أَنْ يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاعُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ** "**İnkâr etmekle emrolundukları hâlde tâğûta muhâkeme olmak istiyorlar.**"¹⁵ âyetinde geçen "**Tâğût**" için: "Kâ'b b. Eşref'tir"¹⁶ demiş, bazıları da: "Huyey b. Ahtab'tır"¹⁷ demişlerdir.

Bunlar bu ismi almayı, dalâletin başı olmaları, tâğûtluktaki aşırılıkları, insanları saptırmaları ve Allah'a karşı gelmede Yahudilerin onlara itaat etmelerinden dolayı hak etmişlerdir ki bu gibi niteliklere sahip olan herkes tâğûttur. İbn kesir, "**İnkâr etmekle emrolundukları hâlde tâğûta muhâkeme olmak istiyorlar.**"¹⁸ âyeti için: "Âyetin kapsamı (Kâ'b b. Eşref veya münafıklardan bir topluluk gibi) bir takım kişilerden daha geniştir. Buradaki yergi, Kitâb ve Sünnet'ten yüz çevirip bunların dışındaki bâtıllara göre yargılanmayı arzu eden herkes içindir; âyetteki tâğûtla kastedilen budur" demiştir.

14. Nisâ, 51.

15. Nisâ, 60.

16. Kâ'b b. Eşref: Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) döneminde yaşamıştır. İslâm'a düşmanlığıyla bilinen bir şairdir ve meşhur Beni Nadir Yahudilerindedir. (Editör)

17. Huyey b. Ahtab: Beni Nadir Yahudilerinin azılı reisidir. (Editör)

18. Nisâ, 60.

Sahâbe ve değerli âlimlerin sözlerinin toplamından ulaştığımız sonuç: Tâğût ismi, Allah'ın dışında ibadet edilen bütün mâbudlar, bâtıla çağıran ve onu güzel gösteren dalâlet önderleri; insanların, Allah ve Rasûlü'nün dışında aralarında câhiliye hükümleriyle hükmetsin diye seçtiği kimseler, kâhin ve büyücüler, kabirde yatan zevât ve benzeri varlıkların onlara yönelip yardım isteyeninin ihtiyacını gidereceği veya başka bir fayda sağlayacağı gibi yalanlar uyduarak insanları kabirlere ibadet etmeye çağıran ve böylelikle onları büyük şirke düşüren kabir bekçilerini kapsar. Bütün bu tâğûtların en büyüğü ve özü ise "Tâğût-u Ekber" olan Şeytandır.¹⁹

Müfessirlerin imamı Ebû Ca'fer et-Taberî şöyle demiştir: Tâğût, kulların isteyerek kendine itaat etmesi ya da kullar üzerinde baskı kurmak suretiyle Allah'ın dışında kendisine ibadet edilerek Allah'a karşı haddi aşan insan, şeytan, put, heykel veya var olan herhangi bir şeydir.

2. İkinci Bölüm: Tâğûtun Büyükbaşları ve Bu Konudaki Üç Esas

Şeyh Muhammed b. Abdulvehhâb: Tâğût Allah'ın dışında ibadet edilen her şeyi kapsar; Allah ve Rasûlü'nün emrine karşı gelerek kendisine itaat edilmek, takip edilmek veya bizzat ibadet edilmek suretiyle ibadet edilen her şeydir. Tâğûtlar bir çoktur, bunların başları beş tanedir:

Birincisi: Allah'tan başkasına ibadet etmeye çağıran Şeytan.
Delili:

أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُبِينٌ

19. Bk. Abdullah b. Abdurrahmân Ebû Butayn, *Mecmûatü't-Tevhid*, 1/171.

“Ey Âdemoğulları! ‘Şeytana ibadet etmeyin, o sizin için apa-
çık bir düşmandır’ diye and vermedim mi?”²⁰

İkincisi: Allah’ın hükmüne karşı çıkan zâlim yönetici. Delili:

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ
قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا
بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا

“Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını
ileri sürenleri görmedin mi? Onu inkâr etmekle emrolunduk-
ları hâlde tâğûta muhâkeme olmak istiyorlar. Şeytan da onları
büsbütün saptırmak istiyor.”²¹

Üçüncüsü: Allah’ın indirdiğinden başkasıyla hükmeden. Delili:

وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

“Her kim Allah’ın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar kâ-
firlerin ta kendisidir.”²²

Dördüncüsü: Allah’ın dışında gaybı bildiğini iddia eden. Delili:

عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهَرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ
فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا

“Gaybı O bilir, O’nun gaybına kimse vâkıf olamaz. Ancak
elçi olarak seçtikleri başka. Allah, bu elçilerin her türlü durum-
larını ilmiyle kuşattığı ve her şeyin sayısını belirlediği halde,

20. Yâsîn, 60.

21. Nisâ, 60.

22. Mâide, 44.

Rablerinin mesajlarını tebliğ ettiklerini ortaya çıkarmak için onların önlerinden ve arkalarından gözcüler gönderir.”²³

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظِلْمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا
رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ

“Gaybın anahtarları Allah’ın yanındadır; onları O’ndan başkası bilmez. O, karada ve denizde ne varsa bilir; O’nun bilgisi dışında bir yaprak bile düşmez. O, yerin karanlıklarındaki tek bir taneyi bile bilir. Yaş ve kuru ne varsa hepsi apaçık bir kitaptadır.”²⁴

Beşincisi: İsteyerek Allah’tan başkasına ibadet eden. Delili:

وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ
نَجْزِي الظَّالِمِينَ

“Onlardan biri, “Tanrı O değil, benim!” diyecek olsa, biz onu da cehennemle cezalandırırız. Zâlimleri böyle cezalandırırız.”²⁵⁻²⁶

Bu konuda en güzelini ise İbn Kayyim (rahimehullah) söylemiştir: Tâğût: İbâdet edilerek, tâbi olunarak veya itaat edilerek haddin aşıldığı her şeydir. Her bir topluluğun tâğûtu, Allah ve Rasûlü dışında ona muhâkeme oldukları, Allah’ın dışında ibadet ettikleri, Allah’tan gelen bir delile dayanmadan peşinden gittikleri ve câhil oldukları konularda Allah’a itaat etmenin yerine koyarak itaat ettikleri

23. Cin, 26-28.

24. En’âm, 59.

25. Enbiyâ, 29.

26. Mecmûatü’t-Tevhîd, 1/14.

kimselerdir. İnsanların dünyadaki tâğûtlarla olan durumu hakkında durup düşündüğünde görürsün ki bunların çoğu Allah'a ibadetten yüz çevirip tâğûta ibadet eder, Allah'a itaat etmek ve Rasûlü'ne tâbî olmak yerine tâğûta itaat eder, ona tâbî olurlar. Hâsılı tâğût, üç çeşittir: Hüküm tâğûtu; ibadet tâğûtu; itaat ve tâbîlik tâğûtu. Burada kastedilen tâğût hüküm tâğûtudur. İslâm'a müntesip birçok tâife artık (şeriat yerine) atalarının âdetlerine göre muhâkeme olmaya başlamışlardır ve buna "Şer'i'r-Refâkat"²⁷ hüküm veren kimseye de "Kabile Bilgini"²⁸ diyorlar; bu, Allah'ın kaçınmayı emrettiği tâğûtun ta kendisidir.

Sonuç olarak tâğût, cins ismidir. Yani tâğût lafzı, tâğûtun bütün çeşitleri için kullanılır ve kâhin, müneccim, büyücü, Allah'ın indirdiğinden başkasıyla hükmeden, Allah'ın şeriatını değiştiren, Allah'tan başkasına ibadet etmeye çağıran, dalâlete önderlik eden herkes için ve bütün bunların başı olan şeytan için isim olarak kullanılır.

Bugün insanların çoğunluğu beşerî kanunlar, uluslararası hukuk gibi câhiliye kanunlarına muhâkeme olmaktadır ki bu, Allah'ın ondan ve takipçilerinden berî olmayı ve kaçınmayı emrettiği tâğûttur.

3. Üçüncü Bölüm: Kişi, Tâğût Cinsinin Genelini İnkâr Etmeden Müslüman Olamaz

Burada dikkat etmemiz gereken genel bir esas vardır ki o da: İnsanın üzerine vâcip olan, tâğûtun cinsinin genelini inkâr etmesidir. Kişi, bunu gerçekleştirmeden ne İslâm bağı kendisi için bağlayıcı olur ne de kanı, ırzı ve malı haram olur. Tâğûtun fertlerini tek tek bilmese ve görmese de Allah'ın dışında ibadet edilen her şeyi inkâr etmesi gerekir.

27. Kabile bilginin örf ve âdetlerinden oluşan ve bu örf ve âdetlere göre verdiği hükümlerin genel adlarından biri. (Mütercim)

28. Kabile kanunlarını (bedeviler arasında) tatbik etmek ve insanları bu kanunlara uymaya zorlamakla yetkili kimse. Arap Yarımadası'nın güneyi ve etrafındaki bölgelerde oldukça yaygındı. (Said b. Ali b. Vehf el-Kahtâni). (Mütercim)

Müceddid İmam Muhammed b. Abdulvehhâb şöyle demiştir: “Bilmelisin ki Allah, Âdemoğluna ilk, tâğûtu inkâr etmeyi ve Allah’a iman etmeyi farz kılmıştır. Âyette şöyle buyrulmaktadır:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

“Andolsun ki biz her bir topluluğa, ‘Allah’a kulluk edin ve tâğûtta kaçının’ diye bir elçi göndermişizdir.²⁹ Tâğûtu inkâr etmek; Allah’tan başkasına ibadet etmenin bâtil olduğuna inanmak, onları terk etmek, onlara buğz etmek ve müşrikleri inkâr edip onlara düşmanlık etmekle ve iman ehlini de sevip onları dost edinmekle olur. İşte ondan yüz çevirenin kendini sefih kılmış olduğu Millet-i İbrâhim budur. Bu, Allah’ın bize âyetinde söylemiş olduğu “Güzel Örnek”tir:

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءُؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَخَدَّ

“Sizin için İbrâhim ve beraberindekilerde güzel bir örneklik vardır. Hani onlar, kavimlerine demişlerdi ki: Biz, sizden ve Allah’ın dışında ibadet ettiklerinizden berîyiz. Sizi inkâr ettik ve bizimle sizin aranızda, tek olan Allah’a iman edinceye kadar bir düşmanlık ve nefret baş göstermiştir.”³⁰ Ve şunu da bilmelisin ki kişi tâğûtu inkâr etmeden mümin olamaz. Delili:

29. Nahl, 36.

30. Mümteherine, 4.

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ
بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنِ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى

“Dinde zorlama yoktur. Rüşd, bâtıldan kesin olarak ayrılmıştır. Her kim tâğûtu inkâr eder ve Allah’a iman ederse kopmayan sapasağlam bir kulpa tutunmuş olur.”³¹ Âyetteki rüşd, Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem)’in dini; bâtil, Ebû Cehil’in dini; sapasağlam kulp da kelime-i tevhîddir. Kelime-i tevhid hem nefiy (reddetme), hem de isbâtı (kabul) içerir; Allah’tan başkasına yapılan bütün ibadet çeşitlerini nefyeder ve bütün ibadet çeşitlerini bir tek Allâhu Teâlâ hakkında isbât eder.³²

Müceddid-i Sâni Abdurrahman b. Hasan Âlu’s-Şeyh şöyle söylemiştir: “Halef ve seleften bütün sahâbe, tâbiîn, imamlar ve Ehl-i sünnet; kişinin büyük şirkten kendini soyutlayıp şirkten ve müşriklere berî olmadan, müşriklere gücü yettiğinde buğz etmeden ve onlara karşı düşmanlık beslemeden ve bütün amellerini Allah’a hâlis kılmadan Müslüman olamayacağını söylemişlerdir”.³³

Süleyman b. Sahmân şöyle demiştir: “İşte bu sözler, tâğûtun açıklaması ve ondan kaçınmanın gerekliliği hakkındadır:

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنِ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقَى

“Her kim tâğûtu inkâr eder ve Allah’a iman ederse kopmayan sapasağlam bir kulpa tutunmuş olur.”³⁴ Burada sınıksız kulpa tutunanın, tâğûtu inkâr eden kimse olduğu açıklanmış ve tâğûtu inkâr

31. Bakara, 256.

32. Bk. Mecmûatü’t-Tevhîd, 1/14.

33. Bk. ed-Dureru’s-Seniyye, 11/545.

34. Bakara, 256.

etmek Allah'a inanmanın önüne geçirilmiştir. Çünkü kişi tâğûttan kaçınmadığı halde Allah'a iman ettiğini iddia ederse bu iddiası geçersiz olur. Nitekim âyette:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ
فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ

“Andolsun ki biz her bir topluluğa, ‘Allah’a kulluk edin ve tâğûttan kaçının’ diye bir elçi göndermişizdir. Allah, onlardan kimini doğru yola iletti, kimileri de saptırılmayı hak ettiler.”³⁵ buyurularak, bütün peygamberlerin tâğûttan kaçınma vazifesini tebliğ etmek için gönderildiği belirtilmiştir; ve herkim ki tâğûttan kaçınmazsa peygamberlere karşı gelmiş olur.

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ
الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادَ

“Tâğûta ibadet etmekten kaçınıp Allah’a yönelenlere müjde-
ler olsun”.³⁶

Hâsılı, tâğûttan kaçınmanın delili olan bütün bu âyetlerin bir-
çok yönü vardır. Tâğûttan kaçınmak ile kastedilen; ona buğz etmek,
kalbinde düşmanlık beslemek, sövmek (aşağılamak), dil ile yer-
mek, güç yettiği halde el ile yok etmek ve ondan ayrılmaktır. Kim ki
bunları yapmadan tâğûttan kaçındığını iddia ederse yalan söylemiş
olur”.³⁷

35. Nahl, 36.

36. Zümer, 17.

37. Bk. ed-Dureru's-Seniyye, 10/502.

Müceddid-i Sâni Abdurrahman b. Hasan Âlu's-Şeyh şöyle demiştir:

فَمَنْ يَكْفُرُ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنُ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقَى

“Her kim tâğûtu inkâr eder ve Allah’a iman ederse kopmayan sapasağlam bir kulpa tutunmuş olur.”³⁸ âyeti kulun, tâğûtu inkâr etmedikçe kopmayan sapasağlam bir kulp olan ‘lâ ilâhe illallâh’a tutunmamış olduğuna delâlet eder. Kişi bu inançta olmadığı sürece Müslüman olamaz. Çünkü ‘lâ ilâhe illallâh’a tutunmamış, bu kelimenin gerekliliğini (tâğûtu inkâr, Allah’ı ikrâr etmeyi) yerine getirmekten yüz çevirmiştir. Kişiyi Allah’ın azabından kurtaracak olan yegane şey, bunların her ikisini de yerine getirmektir.”³⁹

Müslim’in Târik b. Eşyem’den rivayet ettiği hadiste:

مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ، حَرَّمَ مَالَهُ وَدَمَهُ،
وَحِسَابُهُ عَلَى اللَّهِ

“Kim ‘lâ ilâhe illallâh’ derse ve Allah’ın dışında ibadet edilen her şeyi inkâr ederse kanı ve malı haramdır; hesabı ise Allah’a kalmıştır.”⁴⁰ buyrulur. Bu hadis, Lâ ilâhe illallâh’ın anlamını açıklayan en büyük delillerden biridir. Buna göre kelime-i tevhîdi sadece telaffuz etmek ya da telaffuz etmekle birlikte anlamak ve dahi anlamakla birlikte ikrâr etmek ve şirk koşmadan Allah’a ibadet etmek bile kişinin canı ve malını haram kılmaz. Buna mutlaka Allah’ın dışında ibadet edilenleri inkâr etmek de eklenmelidir. Eğer kişi tâğûtu inkâr etmede şüphe eder veya duraksarsa canı ve malı haram olmaz. İşte, bu meselenin

38. Bakara, 256.

39. Bk. ed-Dureru's-Seniyye, 11/263.

40. Müslim, 1, 53, (No: 23).

ne kadar büyük ne kadar önemli bir mesele olduğu ve bu hadisin bu konuda ne kadar açık ve tartışmaya yer bırakmayacak şekilde net olduğu ortaya çıkmaktadır.⁴¹

İmam Abdullah Ebû Butayn şöyle demiştir: “Bir kimse kabirlerin başında yapılan şirk fiiller, ölülerden yardım istemek ve benzeri işlerin şirk ve dalâlet olduğunu; bu şirk fiillerini inkâr edenin hak üzere olduğunu ve bu fiilleri süsleyip güzel gösterenlerin, onları yapanlardan daha beter olduğunu, dua etmek ve diğer ibadetlerin; ne değerli bir melek ne gönderilmiş bir peygamber ne de bir başka varlığa değil, sadece Allah’a yapılacağını ikrâr ederse, işte bu kişinin Müslümanlığına hükmedilir. Çünkü bu, Allah’a iman edip Allah’ın dışında ibadet edilenleri inkâr etmenin ta kendisidir. Nitekim Nebi (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ، حَرَّمَ مَالَهُ وَدَمَهُ،
وَحِسَابُهُ عَلَى اللَّهِ

“Kim ‘lâ ilâhe illallâh’ derse ve Allah’ın dışında ibadet edilen her şeyi inkâr ederse kanı ve malı haramdır; hesabı ise Allah’a kalmıştır.”⁴² Binaenaleyh, her bireyin üzerine farz olan: Tevhidi ve İslâm’ın rükünlerini delilleriyle bilmektir ve bu konuda taklit câiz değildir. Ancak avamdan bir kimse, tevhidin delillerini bilmediği halde Allah’ın birliğine ve Muhammed’in risâletine şüphe duymadan iman eder ve söz konusu şirk fiillerinin bâtil olduğunu kesin olarak kabul ederse bu kişinin imanı geçerlidir ve Müslümandır. Zaten Müslümanların avamı delilleri öğrense dahi genellikle bu delilin ifade ettiği mânayı anlamazlar”.⁴³

41. Bk. Muhammed b. Abdulvehhâb, *Kitâbu’t-Tevhid*, Altıncı Bâb, “Avamın Müslüman Olması ve Yalnızca Kat’i Bir Şekilde Hakka İman Etmelerinin Yeterli Olması Meselesi”.

42. Müslim, 1, 53, (No: 23).

43. Bk. *ed-Dureru’s-Seniyye*, 10/408-409.

İbn Hubeyre şöyle demiştir: Allah'tan başka ilâh olmadığını (dille) söylemek, buna (kalple) şâhitlik etmeyi gerektirir. Allah'tan başka ilâh olmadığına şâhitlik etmekse, şâhitlik edenin aynı zamanda Allah'tan başka ilâh olmadığını (ifâde ettiği anlamla birlikte) bilmesini gerektirir. Nitekim Allâhu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

“Bil ki şüphesiz, Allah'tan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur.”⁴⁴ Allah hakka şâhitlik edenin, şâhitlik ettiği şey hakkında bilgi sahibi olmadığı takdirde bu şâhitliğinin geçersiz olacağını ve şâhitlik etmekle birlikte bilgi sahibi olmanın da gerektiğini belirtmiştir:

إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ

“Ancak bilerek hakka şâhitlik edenler başka.”⁴⁵ Kelime-i tevhidde Allah'ın ismi, “لَا/illâ” (ancak)⁴⁶ ifâdesinden sonra gelmiştir ki bu da ulûhiyetin Allah hakkında gerekli olduğunu, O'ndan başka kimsenin bu niteliğe sahip olmadığını vurgular. (‘illâ’dan sonra) Allah'ın ismini zikrederek ikrârda bulunmak da yaratılanların hiçbirinin ilâh olamayacağını bilmeyi gerektirir. Özetle kelime-i tevhid, hem tâgûtu inkârı hem de Allah'a imanı kapsar. Kişi Allah'tan başkasının ilâhlığını reddedip, yalnızca Allah'ın ilâhlığını kabul ettiği vakit tâgûtu inkâr etmiş ve Allah'a iman etmiş olur.⁴⁷

Son olarak bu konuda Hâfız el-Hakemî kelime-i tevhidin şartlarından bahsederken şöyle demiştir: “Maksat, kelime-i tevhidi dille söylemek veya ezberlemek değildir; zira avamdan nice kimse vardır

44. Muhammed, 19.

45. Zuhurf, 86.

46. Lâ ilâhe illallâh: Hiçbir ilah yoktur; ancak Allah (vardır). (Mütercim)

47. Bk. İbn Hubeyre, *el-lfsâh*.

ki tevhidin şartları kendisinde mevcuttur ve gerekliliklerini yerine getirir ancak kelime-i tevhidi söyleyemez; ni-cesi de vardır ki kelime-i tevhidi adı gibi söyleyebildiği hâlde tevhidi bozan birçok iş yapar”.⁴⁸

4. Dördüncü Bölüm: Bütün Ehl-i Kiblenin, Kişinin Tâgûtu İnkâr Etmeden Müslüman Olamayacağına Dair İttifak Etmesi

Bu esasta, yani İslâm’a girmek için tâgûtu inkâr etmenin şart olu-şunda, Mürcie, Hâriciler, mütekellimler ve diğer ehl-i bid’at, hepsi bizimle aynı görüştedir. İhtilâf ise bu esasın fer’i yani tâgûtun bazı belli fertleri ve kısımlarının, tâgût sınıfına girip girmemesi üzeri-nedir. Bu topluluklar her ne kadar söz konusu esası kabul etseler de bu esasın fer’inde bid’at ve dalâlet içindedir ve hakkın yolunda yönlerini kaybetmişlerdir. Şeyhülislâm İbn Teymiyye şöyle demiş-tir: İslâm’ın esası ve insanlara emredilen ilk şeyin Allah’tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed’in O’nun elçisi olduğuna şâhitlik etmek olduğu dinde zarurî olarak bilinir ve ümmet bunun üzerine ittifak etmiştir. Bu şâhitlikle kâfir Müslüman, düşman dost, kanı ve malı helâl olan kanı ve malı haram olan kişi olur. Bu şâhitlik kişinin kalbinde mevcut ise o imana girmiştir; yok sadece diliyle söyleyip kalbiyle inanmamış ise onda iman olmayıp sadece İslâm’ın zâhiri mevcuttur.⁴⁹

İmam Nevevî (rahimehullah) şöyle söylemiştir: “Ehl-i sünnet’ten muhaddisler, fakihler ve mütekellimlerin bütün hepsi, ancak İslâm dinine kalbiyle kesin bir şekilde şek ve şüpheden arınmış olarak ina-nan kimsenin ehl-i kible olduğuna hükmedilen bir mümin olacağı üzerine ittifak etmişlerdir”.⁵⁰

48. Bk. *Meâricu’l-Kabûl*, 2/418.

49. Bk. Süleyman b. Abdullah Âluş-Şeyh, *Teystru’l-Azîzi’l-Hamîd*, 101.

50. Bk. Nevevî, *Şerhu’l-Buhârî*, 130.

Tevhidin anlamı: Allah'ın dışında ibadet edilen bütün tâğûtları inkâr etmektir. Çünkü tâğûtu inkâr etmek tevhidin bir rûknüdür; bu rûknü yerine getirmeyen de muvahhid olamaz. Tevhid odur ki varlığıyla bütün ameller kabul edilir, yokluğuyla da hepsi boşa çıkar.⁵¹

Lâ ilâhe illallâh'ın anlamına gelince, Allâhu Teâlâ bunun açıklamasını yapmayı Kur'an'da birçok yerde bizzat kendisi üstlenmiştir ve ilkinden sonuna kadar bütün peygamberler kelime-i tevhîdin bu anlamını tebliğ etmişlerdir:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا
فَاعْبُدُونِ

“Senden önce hiçbir peygamber göndermedik ki ona, ‘Benden başka ilâh yoktur, şu halde bana kulluk edin’ diye vahyetmiş olmayalım.”⁵²

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

“Andolsun ki biz her bir topluluğa: Allah’a ibadet edin, tâğûttan kaçının diye bir elçi gönderdik”.⁵³ Hatta şu âyette de geçtiği gibi Kur'an'ın hepsi ‘lâ ilâhe illallâh'ın anlamını açıklar mahiyettedir:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي
فَأَنَّهُ سَيُهْدِيَنِي وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

51. Bk. Fethu'l-Mecid, “İman ettiğini iddia edenleri görmedin mi” âyeti ile ilgili bâbın şerhi.

52. Enbiyâ, 25.

53. Nahl, 36.

“Bir zamanlar İbrâhim babasına ve topluluğuna şöyle demişti: “Ben sizin yaptıklarınızdan beriyim; beni yaratan başkadır (ancak O’na ibadet ederim). O bana doğru yolu gösterecektir. Bunu (lâ ilâhe illallâh’ı) peşinden gelecekler arasında devam edecek bir söz olarak dile getirdi. Umulur ki buna dönerler.”⁵⁴ Müfessirlerin icmâi ile buradaki “Söz” lâ ilâhe illallâh’tır. Bu söze dönmek ise Allah’ın dışındaki bütün mâbudlara ibadet etmekten berî olmak ve ibadeti Allah’a hâlis kılmaktır. Hanîflerin imamı İbrâhim (aleyhisselâm)’ın bu ifadesi, şu âyetlerin açıklamasıdır:

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا

“Her kim de tâğûtu inkâr edip Allah’a iman ederse kopmayan sımsıkı bir kulpa tutunmuş olur.”⁵⁵

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ
الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ

“Tâğûta ibadet etmekten kaçınıp Allah’a yönelenlere müjde vardır.”⁵⁶ Bu söz (lâ ilâhe illallâh), küfür ve şirkten berî olmaya tazammun ile ibadeti Allah’a hâlis kılmaya da mutabakat yoluyla delâlet eder:⁵⁷

54. Zuhruf, 26-28.

55. Bakara, 256.

56. Zümer, 17.

57. Lafzın mânaya delâlet etme yolları olarak tazammun ve mutabakat. Tazammun: Bir lafzın ifade ettiği nesneye veya kavrama ait unsurlardan birine veya birkaçına delâlet etmesi anlamında mantık ve fıkıh terimi. Mutabakat: Bir nesneyi veya kavramı ifade etmek için kullanılan lafzın o nesnenin veya kavramın bütün varlığına ve unsurlarına delâlet etmesi anlamında mantık terimi. Bk. M. Naci Bolay, TDV İslâm Ansiklopedisi, “Delâlet” maddesi. (Mütercim)

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

“Ben, cinleri ve insanları yalnızca bana ibadet etsinler diye yarattım.”⁵⁸ Bu yüce kelimedir ki Arapça’da başlı başına bir hakikat ve mâna onun için konulmuştur. Medlûlü (delâlet ettiği şey) için konulan her lafız, bizzat medlûlüne delâlet etmek için vardır. Lafızları koyan (ortaya çıkartan) kimse, bunları mânalarına delâlet edecek şekilde koyar; lafız delâlet eden, mâna ise delâlet edilendir. Arapça’daki her bir sözün anlamı, kullanımıyla ortaya çıkar. Lâ ilâhe illallâh da sözlerin en hayırlısı ve üstünüdür; dinin hepsini içerir ve dine mutabakat, tazammun ve iltizâm⁵⁹ yollarının hepsiyle delâlet eder. Kelime-i tevhîd hem nefiy (reddetme) hem de isbât cümlelerini içerir: “lâ ilâhe” nefiy cümlesinde, “لَا/la” cinsin nefyi için gelmiştir ve haberi⁶⁰ olan “حَق/hak”⁶¹ kelimesi hazf olunmuştur, ilahların “لَا/la” ile nefyedilmesinin anlamı ise, onların inkâr edilmesi ve onlardan berî ve uzak olmaktır. Bu; tâğûtları, putları ve Allah’ın dışında ibadet edilenleri inkâr etmenin ta kendisidir. Lâ ilâhe illallâh’ı söylemek, müşriklerden ve Allah’ın dışında ibadet ettikleri her şeyden berî olmayı, bunları inkâr etmeyi ve ibadeti Allah’a hâlis kılmayı gerektirir. İşte kişiyi Müslüman ve mümin yapan böylesi bir tevhîddir. Kelime-i tevhîddeki “إِلَه/İlâh” kelimesi ise cins ismi olup canlı-cansız, ibadet edilen bütün varlıkları ifade eder; “لَا/la” ile bu cinsin bütün fertleri reddedilmiş olur. “لَا/İllâ” dan sonra tekelleştirme suretiyle “الله/Allah” ismi getirilerek ilahlık yalnızca Allah hakkında isbât (kabul) edilmiştir ve söz konusu anlamın, bu kelimenin delâletinin gerekliliği olduğu hilafsız ve tartışmasız bir konudur. Mekke

58. Zâriyât, 56.

59. Lafzın mânaya delâlet etme yollarından İltizam: Bir lafzın, zihin tarafından konusuyla bağlantılı görülen başka bir varlık ve mânaya delâlet etmesi anlamında mantık terimi. (Mütercim)

60. İsim cümlesinin yüklemi. (Mütercim)

61. Lâ ilâhe (Hakkin) illallâh: Allah’tan başka ibadet edilecek (hak) ilah yoktur. (Mütercim)

müşrikleri gibi müşrik toplumlar, kelime-i tevhîdin delâlet ettiği bu anlamı çok iyi kavradıkları için kelime-i tevhîdin lafzını da inkâr etmiş, karşı çıkmışlardır. Kelime-i tevhîdi diliyle söylediği halde şirk koşanlar, onun lafzını ikrâr etseler dahi; “İlahları tek bir ilah mı yaptı? Gerçekten bu şaşılacak bir iş!”⁶² ve “Sen bize, bir tek Allah’a ibadet edelim diye mi geldin?”⁶³ diyen peygamber düşmanlarının dahi bilmiş olduğu anlamından bihaberdirler.⁶⁴

4.1. Bu Konuda Mürcieler’in Tutumu:

Bazen, Allah’ın indirdiği ile hükmetmeyen, Allah’ın yasalarını değiştiren ve Allah’tan başkasına ibadet etmeye çağıran kimseler gibi tâğûtun bazı fertlerinin hükmünde bizle ihtilâf edip bunları tâğût cinsinden saymıyor; buna delil olarak da cehâlet, ikrâh, helâl sayma şartı, kasıtlı yapma vb. gibi birçok şüphe öne sürüyorlar ve delillerin sabit oluşuna ve anlamlarının doğruluğuna bakmaksızın bazı ilim ehlinin sözlerini delil getiriyorlar.

Bu, cehl-i mürekkeptir; çünkü Mürcieler özellikle Allah’ın indirdiği ile hükmetmeyen kimsenin ve onun tâğûtun cinsinin içine girip girmemesi hakkındaki hükmün cahili iken, bu kimsenin durumunun cahili değildir ve imanın geçerliliği için tâğûtun cinsini inkâr etmenin şart olduğunu bilir ve buna iman ederler.

Hükmün cahili olmakla durumun cahili olmak arasında fark vardır.

62. Sad, 5.

63. A’raf, 70.

64. Allâme Abdurrahmân b. Hasan’ın sözünden ihtisar edilmiştir. Bk. *Ed-Dururu’s-Seniyye*, 11, 223-297.

4.2. Bu Konuda Hâricîler'in Tutumu:

Hâricîler'in tutumuna örnek olarak: Birtakım kimseleri tâğût diye nitelendirmeleri ve tâğûtü inkâr etmediği gerekçesiyle bunları tekfir etmeyenleri tekfir etmeleri. Oysaki bir insanın dine girişi de aynı dinden çıkması gibi Allah'ın koymuş olduğu belli hükümlere bağlıdır ve kimsenin bu konuda kafasına göre hüküm verme yetkisi yoktur. Şeyh Abdullatîf b. Abdurrahman Âluş-Şeyh, kat'î delil olmadan insanları tekfir edenlere cevap olarak şöyle demiştir: 'Ahsâ'da sizin gibi iki tane adam görmüştüm; bunlar cuma namazına da cemaate gitmiyor ve oradaki Müslümanları tekfir ediyorlar. Gerekçileri de sizinkine benzer, diyorlar ki: 'Ahsâlîlar, tâğûtü inkâr etmeyen ve Muhammed b. Abdulvehhâb'ın davasına karşı çıkıp düşmanlık eden dedesini açıkça tekfir etmeyen İbn Feyrûz ve benzeri kişilerle oturup kalkıyorlar. Bunları tekfir etmedikleri için Ahsâlîlar da kâfirdir ve bir araya geldikleri için bunlardan farkları yoktur'. Bu iki gerekçeyi sarîh küfürle bir tutuyor, Şeyh Muhammed b. Abdulvehhâb ile aynı akîdede olduklarını iddia ediyorlar. Ben onların bu zanlarının haksızlığını ortaya çıkardım ve Şeyh'in bu itikattan berî olduğunu ve Müslümanları bu gibi gerekçelerle tekfir etmenin sapık Harûrîler'in⁶⁵ mezhebi olduğunu söyledim".⁶⁶

Şeyh Süleyman b. Sahmân, hüccet ikâme edilmiş olan Cehmiyeler'le veya kabir perestlerle oturup kalkan kimseler hakkında şöyle demiştir: "Bunlar ile dostluk eden ve oturup kalkanlar için 'Ey kâfir' ya da 'Ey Cehmî' demek yanlıştır. Çünkü bu sözler, sadece hüccet ikâme edildikten sonra karşı çıkan kâfire ve Cehmî'ye denir. Âlimlerin bunları tekfir ettiği belli olduktan ve Müslümanların onlara karşı çıkmasıyla hüccetin kendilerine ikâme edildiği ve delilin ulaştığı ortaya çıktıktan sonra bu kâfirleri dost edinen ve onları savunan kimselerin eğer bir te'villeri varsa durumlarını bilemem.

65. Bir Hâricî grubu. (Mütercim)

66. Bk. *Ed-Dureru's-Seniyye*, 1/466.

Ancak bir te'villeri ve (geçerli bir) mazeretleri yoksa böylesi bir sapkınlıktan Allah'a sığınırız".⁶⁷

* * *

67. Bk. *Keşfu's-Şubheteyn*, s. 45.

İKİNCİ BÂB:

İNKÂR EDİLMESİ AÇISINDAN TÂĞÛTUN ÇEŞİTLERİ

Tâğût inkâr edilmesi açısından iki çeşittir: Akıllı-Akılsız ve Mükellef-Gayrı mükellef

1. Birinci Bölüm: Akıl Sahibi Tâğûtun Kısımları

Birinci Kısım: Akıl sahibi tâğûtun birinci çeşidi; iman veya küfür niteliğiyle vasıflandırılması mümkün olanlardır ki bunlar ikiye ayrılır:

a) Yahudiler, Hristiyanlar, Budistler, Komünistler, Hindular vb. gibi İslâm'a müntesip olmayan ve küfürlerinde kimsenin ihtilâf etmediği küfür önderleri.

b) Bazı İslâmî şiarları yerine getiren, İslâm'a intisap eden mürted ve münafık küfür önderleri; Abdullah b. Übey b. Selûl ve Rafizî imamı gibi.

Hâfız el-Hakemî şöyle demiştir: Allah dışında ibadet edilenler ya akıllıdır ya da akılsızdır. Akıllı tâğûtlar: İnsanlar, Melekler ve Cinler. Bunlar da iki türlüdür: Kendisine ibadet edilmesine razı olan ve olmayan.

Kendisine ibadet edilmesine razı olan: Firavun, Şeytan ve benzeri tâğûtlar; bunlar kendilerine ibadet edenlerle birlikte cehennemliktir:

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ
 بِهِمُ الْأَسْبَابُ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا
 تَبَرَّؤُوا مِنَّا كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ
 بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ

“İşte o zaman dünyada kendilerine tâbi olunanlar, tâbi olanlardan uzaklaşmışlar; artık azâbı görmüşler ve aralarında ki bağlar kopmuştur. Tâbi olanlar şöyle der: “Ne olurdu, bize ikinci bir fırsat verilseydi de şimdi onlar bizden uzaklaştıkları gibi biz de onlardan uzaklaşıydık! Böylece Allah onlara yaptıklarını kendileri için pişmanlık sebebi olarak gösterir. Onlar artık ateşten çıkacak değillerdir.”⁶⁸

İkinci Kısım: Kendisine ibadet edilmesine razı olmayan: Hz. İsâ, Uzeyr ve Melekler gibi. Bunlar kendilerine ibadet edenlerden dünya ve âhirette beridirler. Allâhu Teâlâ, İsâ (aleyhisselâm) hakkında şöyle demiştir:

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي
 وَأُمِّي إِلَهَيْنِ مِن دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا
 لَيْسَ لِي بِحَقِّ

“Allah, “Ey Meryem oğlu İsâ! İnsanlara sen mi ‘Allah’ın dışında beni ve annemi birer tanrı kabul edin’ dedin?” buyurduğu zaman o şu cevabı verir: “Hâşâ! Seni tenzih ederim. Hakkım olmayan şeyi söylemek bana yakışmaz.”⁶⁹

Melekler hakkında da şöyle demiştir:

68. Bakara, 166-167.

69. Mâide, 116.

وَيَوْمَ يَخْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهْؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا
يَعْبُدُونَ

“O gün Allah onların hepsini toplayacak ve meleklere soracak: ‘Bunlar mıydı size tapmakta olanlar?’”⁷⁰

Melekler, İsa ve annesi, Üzeyr ve kendisi dışında ibadet edilen diğer bütün Allah dostları hakkında da Allâhu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَيَوْمَ يَخْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ
عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي
لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَأَبَاءَهُمْ حَتَّى
نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا
تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِمِ مِنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا

“O gün Allah, onları ve Allah’ın dışında ibadet ettiklerini bir araya toplayacak ve “Bu kullarımı siz mi saptırdınız, yoksa kendileri mi yoldan çıktılar?” diye soracak. Onlar, “Seni tenzih ederiz! Senden başka dostlar edinmek bize yaraşmaz. Sen bunları ve atalarını nimetler içinde yüzdürdün; nihayet onlar da seni anmayı unuttular ve böylece uçurumu boylayan bir topluluk oldular” diyecekler. İşte (ey müşrikler), bu taptıklarınız, sizin söylediklerinizin yalan olduğunu ortaya koydu. Artık ne cezanızı savabilirsiniz ne de kendinize bir yardım sağlayabilirsiniz.”⁷¹

70. Sebe, 40.

71. Furkân, 17-19.

Yani peygamberler, melekler ve sâlih zatlar gibi, Allah'ın dışında ibadet edilen her şey tâğût değildir ve buğz edilip tekfir edilmez. Tâğût: Bunlara ibadet etmeye çağıran ve bunu kullara hoş gösteren Şeytandır; çünkü Allah'tan başkasına yöneltilen her ibadet aslında bunu güzel gösteren, emreden ve bundan razı olan şeytan için yapılmıştır:

أَلَمْ آغْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ وَإِنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ

“Ey Âdemoğulları! Size ‘Şeytana kulluk etmeyin, o sizin için apaçık bir düşmandır; bana kulluk edin, doğru yol budur’ demiş miydim? Nitekim o şeytan sizden nice nesilleri saptırdı. Hiç aklınızı kullanmıyor muydunuz?”⁷²

وَيَوْمَ يَخْشَرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيِّنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ

“O gün Allah onların hepsini toplayacak ve meleklerle soracak: ‘Bunlar mıydı size tapmakta olanlar?’ Melekler şöyle cevap verecekler: ‘Hâşâ! Sen yüceler yücesisin. Bizim velimiz onlar değil sensin. Gerçekte onlar cinlere tapıyorlardı; çoğu onlara inanmıştı.’”⁷³

Tâğût, bundan razı olarak Allah'ın dışında kendisine ibadet edilen, insanları kendisine ibadet etmeye çağıran kimsedir.

72. Yâsin, 60-62.

73. Sebe, 40-41.

2. İkinci Bölüm: Akıllı Tâğûtu İnkâr Etmenin Niteliği

Akıllı ve mükellef tâğûtu inkâr etmek şu altı şeyle gerçekleşir:

Bunlardan dördü kendisine ibadet edilen, yani tâğût hakkınadır:

- 1) Tâğûta ibadet etmenin bâtil olduğuna inanmak
 - 2) Tâğûtu terk etmek
 - 3) Tâğûta buğz etmek
 - 4) Düşmanlık ve birlikte buğz etmek
- İkisi de ibadet eden kimse hakkındadır:
- 5) Tâğûta ibadet edenleri tekfir etmek
 - 6) Tâğûta ibadet edenlere Allah için buğz etmek.

Şeyh Muhammed b. Abdulvehhâb şöyle demiştir: Tâğûtu inkâr etmek: "Allah'ın dışında kendisine iman edilen cin, insan, put, ağaç ve diğer her şeyden berî olmak, anan baban dahi olsa bunların küfürüne ve dalâletine şahitlik etmek ve bunlara buğz etmektir. Kim de ben yalnızca Allah'a ibadet ediyorum dediği halde kabirperest şeyhler gibi tâğûtlardan yüz çevirmiyorsa yalan söylemiş olur, Allah'a iman etmemiş ve tâğûtu inkâr etmemiştir".⁷⁴

74. Bk. *ed-Dureru's-Seniyye*, 2/121.

3. Üçüncü Bölüm: Akılsız Tâğût

Akılsız tâğût: Taş, ağaç, hayvan gibi küfür ve imanla vasıflandıramayacak cansız varlıklardır. Tâğûtun bu çeşidini de inkâr etmeden ve berî olmadan İslâm geçerli olmaz. Hâfız el-Hakemî şöyle demiştir: Ağaç, taş vb. cansız varlıkların da tâğût oluşuna ilişkin şu âyet gelmiştir:

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ لَوْ
كَانَ هَؤُلَاءِ إِلَهًا مَا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ

“Şüphesiz siz ve Allah’ın dışında ibadet ettikleriniz cehennem yakıtısınız, hepiniz oraya gideceksiniz. Onlar ilah olsalardı cehenneme gitmezlerdi. Oysa hepsi orada ebedî kalacaklardır.”⁷⁵

Ebû Saîd el-Hudrî (*radiyallâhu anhu*)’nun şefaât hakkında rivayet etmiş olduğu hadiste de şöyle geçmektedir: Rasûlullah (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmuştur:

يُنَادِي مُنَادٍ: لِيَذْهَبَ كُلُّ قَوْمٍ إِلَى مَا كَانُوا يَعْبُدُونَ، فَيَذْهَبُ
أَصْحَابُ الصَّلِيبِ مَعَ صَلَيبِهِمْ، وَأَصْحَابُ الْأَوْثَانِ مَعَ أَوْثَانِهِمْ،
وَأَصْحَابُ كُلِّ آلِهَةٍ مَعَ آلِهَتِهِمْ

“Birisi seslenir: ‘Her topluluk, ibadet ettiği şeye gitsin; Haçlılar haçlarına, putperestler putlarına, her ilâhın takipçileri de kendi ilâhlarına.’”⁷⁶

Ebû Hureyre (*radiyallâhu anhu*)’nun rivayet ettiği hadiste şöyle buyrulmuştur: Rasûlullah (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmuştur:

75. Enbiyâ, 98-99.

76. Sahih-i Buhârî, 9/29, no: 7439.

يَجْمَعُ اللَّهُ النَّاسَ ، فَيَقُولُ: مَنْ كَانَ يَعْبُدُ شَيْئًا فَلْيَتَّبِعْهُ، فَيَتَّبِعُ مَنْ
كَانَ يَعْبُدُ الشَّمْسَ، وَيَتَّبِعُ مَنْ كَانَ يَعْبُدُ الْقَمَرَ، وَيَتَّبِعُ مَنْ كَانَ
يَعْبُدُ الطَّوَاغِيتَ

"Allah insanları kıyamet günü toplar ve der ki: 'Kim neye ibadet ediyorsa onun peşinden gitsin; güneşe ibadet eden güneşin peşinden, aya ibadet eden ayın peşinden, tâğûtlara ibadet eden de tâğûtların peşinden gitsin.'"77

Uzun Sur hadisinde ise şöyle geçer: Rasûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

أَلَا لِيَلْحَقَ كُلُّ قَوْمٍ بِآلِهَتِهِمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ، فَلَا
يَبْقَى أَحَدٌ عَبْدٌ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَّا مَثَلْتُ لَهُ آلِهَتَهُ بَيْنَ يَدَيْهِ، وَيُجْعَلُ
يَوْمَئِذٍ مَلَكٌ مِنَ الْمَلَائِكَةِ عَلَى صُورَةِ عَزْرِي، وَيُجْعَلُ مَلَكٌ مِنَ
الْمَلَائِكَةِ عَلَى صُورَةِ عِيسَى، ثُمَّ يَتَّبِعُ هَذَا الْيَهُودُ، وَهَذَا النَّصَارَى،
ثُمَّ قَادَتْهُمْ آلِهَتُهُمْ إِلَى النَّارِ، وَهُوَ الَّذِي يَقُولُ {لَوْ كَانَ هَؤُلَاءِ آلِهَةً مَا
وَرَدُّوهَا، وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ}

"Her topluluk Allah'ın dışında ibadet ettiklerinin peşinden gitsin' denir ve Allah'ın dışında bir şeye ibadet edenler için ibadet ettikleri ilahlar önlerinde temsil edilir; o gün bir melek Üzeyr haline getirilir, bir başka melek Meryem oğlu İsâ haline getirilir. Birini Yahudiler, ötekini de Hristiyanlar takip eder ve ilahları onları ateşe götürür. Âyette de dediği gibi: 'Onlar ilâh olsalardı cehenneme gitmezlerdi. Oysa hepsi orada ebedi kalacaklardır.'"78

77. Sahih-i Buhâri, 8/117, no: 6573.

78. Taberânî, El-Ahâdisu't-Tivâl, s. 266 no: 36.

İbn Mes'ûd'un rivayet ettiği hadiste ise şöyle der: Rasûlullah (sal-
lallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

ثُمَّ يَنَادِي مُنَادٍ أَهْيَا النَّاسُ: أَلَمْ تَرْضَوْا مِنْ رَبِّكُمْ الَّذِي خَلَقَكُمْ
وَرَزَقَكُمْ وَأَمَرَكُمْ أَنْ تَعْبُدُوهُ وَلَا تَشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا أَنْ يُوَلَّى كُلَّ نَاسٍ
مِنْكُمْ مَا كَانُوا يَتَوَلَّوْنَ وَيَعْبُدُونَ فِي الدِّينِ، أَلَيْسَ ذَلِكَ عَدْلًا مِنْ
رَبِّكُمْ؟ قَالُوا: بَلَى، قَالَ: فَلْيَنْطَلِقْ كُلُّ قَوْمٍ إِلَى مَا كَانُوا يَعْبُدُونَ فِي
الدُّنْيَا، قَالَ: فَيَنْطَلِقُونَ وَيُمَثِّلُ لَهُمْ أَشْيَاءَ مَا كَانُوا يَعْبُدُونَ، فَمِنْهُمْ
مَنْ يَنْطَلِقُ إِلَى الشَّمْسِ، وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْطَلِقُ إِلَى الْقَمَرِ، وَإِلَى
الْأَوْثَانِ مِنَ الْحِجَارَةِ وَأَشْبَاهِ مَا كَانُوا يَعْبُدُونَ، قَالَ: وَيُمَثِّلُ لِمَنْ
كَانَ يَعْبُدُ عِيسَى شَيْطَانُ عِيسَى، وَيُمَثِّلُ لِمَنْ كَانَ يَعْبُدُ عُزَيْرًا
شَيْطَانُ عُزَيْرٍ، وَيَبْقَى مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأُمَّتُهُ

"Sonra birisi seslenir: 'Ey insanlar! Sizi yaratan, rızık veren, kendisi-
ne ibadet edip hiçbir şeyi O'na ortak koşmamanızı emreden Rabbiniz,
hepinizin dünyada neye ibadet edip peşinden gidiyorsa şimdi de onun
peşinden gitmesini emrediyor. Sizce de bu Rabbiniz tarafından verilen
âdil bir hüküm değil midir?' İnsanlar cevap verir: 'Elbette, âdildir.' Son-
ra herkes dünyada ibadet ettiği ve takip ettiği şeyin benzerinin peşinden
gider. Herkese ibadet ettiği şeyin bir benzeri temsil edilir ve kimisi gü-
neşin peşinden, kimisi ayın peşinden, kimisi taştan putlar ve diğerleri-
nin peşinden giderler. İsâ'ya ibadet edenlere İsâ'nın şeytanı temsil edilir,
Üzeyr'e ibadet edenlere Üzeyr'in şeytanı temsil edilir, Muhammed ve
ümmeti kalır."79

Hadiste geçen “*Herkese ibadet ettiği şeyin bir benzeri temsil edilir*” sözüyle İsâ, Üzeyr ve benzerleri kastedilmektedir; tâğûtların peşinden gidenleri ise benzerleri değil, bizzat tâğûtların kendileri ateşe sürükler. Kitâb ve Sünnet böyle demiştir. Allah en doğrusunu bilir.⁸⁰

4. Dördüncü Bölüm: Akılsız Tâğûtu İnkâr Etmenin Niteliği

Akılsız tâğûtu inkâr etmek şu beş şeyle gerçekleşir ki bunlardan üçü ibadet edilen, yani tâğûtun kendisi hakkındadır:

- 1) Tâğûta ibadet etmenin bâtil olduğuna inanmak
- 2) Tâğûtu terk etmek
- 3) Tâğûta buğz etmek

Şu ikisi de tâğûta ibadet eden hakkındadır:

- 4) Onları tekfir etmek
- 5) Onlara Allah için düşmanlık beslemek

Şehâdet getirdiği halde bunlara karşı çıkan kâfir olmuştur.

* * *

80. Bk. *Meâricu'l-Kabûl*, 2, 486-489. (özet olarak)

ÜÇÜNCÜ BÂB: TÂĞÜTLARIN TEKİRİNDE DURAKSAYANLARIN SINIFLANDIRILMASI

Akıllı tâğûtlar, “Kim kâfiri tekfir etmez veya küfründe şüphe derse” kaidesi altında sınıflandırılması ve tekfir edilip-edilmesi açısından iki kısımdır.

1. Birinci Bölüm: İslâm’a Müntesip Olmayan Tâğûtların Tekfirinde Duraksayan veya Şüphe Edenin Hükümü

Birinci Kısım: İslâm’a müntesip olmayan asli kâfirler. Bunları tekfir etmeyen, tekfir etmede tereddüt edip duraksayan veya küfürlerinde şüphe duyan kâfirdir. Bu, ehl-i bid’at dahil ehli-i kıblenin aralarında icmâ ettiği İslâm’ı bozan on şeyden üçüncüsüdür. Ebû Butayn bu konuda şöyle demiştir: “Bütün Müslümanlar, Yahudi ve Hristiyanları tekfir etmeyen veya küfürlerinden şüphe edenin kâfir olduğu üzerine icmâ etmişlerdir ve biz bunların çoğunun cahil olduğunu yakînen biliriz”.⁸¹ Bu kısmın kâfirliği için delil getirmek gerekmez zira bu, dinde zarûrî olan ve avam ve havas herkesçe bilinen bir gerçektir; Allah’ın, vahyin ışığına karşı basiretlerini bağladığı ve kalplerini mühürledikleri kimseler müstesna. Yine de burada bazı delilleri zikrelelim:

81. Bk. *İntisâr Risalesi*.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ
خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ

“Ehl-i kitaptan ve müşriklerden hakkı inkâr edenler, içinde ebedi olarak kalacakları cehennem ateşindedirler.”⁸²

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ
الْكِتَابِ

“Şu münafıklık edenleri görüyor musun? Ehl-i kitaptan kâfir olan yandaşlarına diyorlar ki...”⁸³

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ

“Allah, Meryem oğlu Mesih’in kendisidir’ diyenler hiç şüphesiz kâfir olmuşlardır”⁸⁴

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ

“Allah üçün üçüncüsüdür’ diyenler hiç şüphesiz kâfir olmuşlardır”⁸⁵ Ve bu konuda insanların en cahilleri hariç kimseye saklı kalmayan birçok âyet...

El-Lecnetu'd-Dâime Fetva Kurulu'nda bu konu hakkında şu fetva verilmiştir: “Kabirperestlerin kâfir olduğuna itikat eden muvahhidlerin, bunların küfründe duraksayan muvahhid kardeşlerini hüccet ikâme etmeden tekfir etmeleri câiz değildir; çünkü bu

82. Beyyine, 6.

83. Haşr, 11.

84. Maide, 72.

85. Mâide, 73.

kabirperestleri tekfir etmede duraksamaları, onları tekfir etmeden önce kabirperestlere mutlaka hüccet ikâme edilmesi gerektiğine inanmaları sebebiyledir. Küfründe şüphe olmayan Yahudi, Hristiyan, Komünist ve benzerlerinin durumu ise böyle değildir; bunların küfründe de bunları tekfir etmeyenlerin küfründe de hiçbir şüphe yoktur".⁸⁶

2. İkinci Bölüm: İslâm'a Müntesip Olan Tâğûtların Tekfirinde Duraksayan veya Şüphe Edenin Hükümü

İkinci Kısım: İslâm'a müntesip olan tâğûtlar. Bu tâğûtlar, namaz, hac, mescid yapma, Kur'ân basma ve sadaka verme gibi birçok İslâmî şîârı izhar ettikleri için bunların hükmü hakkında birçok insanın kafası karışmaktadır. Bu türden tâğûtu tekfir etmeyen kimse, şu üç durumdan birinin içine girer:

Birinci durum: Tâğûtu ve sistemini destekleyip Allah'ın emretmiş olduğu sistemi hiçe sayan, Allah'ın ışığını ve kelimesini söndürme gayretinde olan, O'nun dostlarıyla savaşan; tâğûtun koruyucuları ve ona ibadete çağırıp onun diliyle konuşan ve sözcülüğünü yapan demokratlar, laikler vs. bu sınıftakilerin küfründe hiçbir şüphe yoktur.

İkinci durum: Bu tâğûtların durumunu ve içine düştükleri küfrü bilmeyen, ancak Allah'ın böyleleri hakkındaki hükmünü bilen kimse. Bu sınıfta olanlar ise İslâm üzerinedir.

Örnek olarak: Bir kimse gaybı bildiğini iddia edenin kâfir olduğuna itikat ediyor ancak özellikle filancanın gaybı bildiğini iddia ettiğini bilmiyor, bu kişinin hakikatine vâkıf değil ve bu kişiyi tekfir etmiyor; bu durum o kimsenin imanına bir hâlel getirmez.

86. Bk. *Fetvâ el-Lecnetu'd-Dâime*, 2/99.

Üçüncü durum: Tâğûtların hakikatine vâkıf olan ve dinden çıkaran işler yaptıklarını bilen ancak onları tekfir etmekten imtina eden kimseler. Bunlar da iki sınıfa ayrılır:

1. Birinci sınıf: Söz konusu tâğûtların kâfir olduğuna inanan ve onlara buğz eden, ancak kâfir olduklarını açıkça ifade etmeyenler. Bunlar da üç çeşittir:

a) Birincisi: Mazlum durumundaki Mustaz'aflar. Bunlar, (tâğûtu tekfir etmemelerine sebep olan) mazeretin ve engelin ortadan kalkmasına kadar mazurlardır ve evlâ olarak ikrâh altında sayılırlar:

وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُّؤْمِنَاتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنَّ تَطْوَئُهُمْ
فَتُصِيبُكُمْ مِنْهُمْ مَعْرَةٌ بَغِيرِ عِلْمٍ لِّیُدْخِلَ اللَّهُ فِی رَحْمَتِهِ مَنْ یَّشَاءُ
لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

“Eğer (Mekke’de) kendilerini henüz tanımadığınız mümin erkekler ve mümin kadınlar olmasaydı, bunları bilmeden ezmeniz ve bu yüzden üzüntü ve zarara uğramanız ihtimali bulunmasaydı (Allah ellerinizi onların üzerinden çekmezdi). Dilediklerini rahmetine daldırmak için Allah böyle yapmıştır. Eğer birbirinden ayrılısalardı, inkâra sapmış olanlarına acı bir şekilde azap edecektik.”⁸⁷

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ
حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا

“Erkekler, kadınlar ve çocuklar içinden zayıf sayılanlar (yani) çaresiz kalanlar ve hiçbir kurtuluş yolu bulamayanlar müstesnadır.”⁸⁸

87. Fetih, 25.

88. Nisâ, 98.

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ
الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ
نَصِيرًا

“Size ne oluyor da Allah yolunda ‘Rabbimiz, bizi halkı zâlim olan bu şehirden çıkar, bize tarafından bir sahip gönder, bize katından bir yardımcı yolla!’ diyen çaresiz erkekler, kadınlar ve çocuklar uğrunda savaşmıyorsunuz?”⁸⁹

İbn Abbas (*radiyallâhu anhumâ*) şöyle demiştir: “Ben ve annem yeryüzünde mustaz’aftık (zayıf düşmüştük).”⁹⁰

Allah Teâlâ’nın şu âyeti de bu hususta örnektir:

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ
ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقْيَةً

“Müminler, müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmesin. Kim bunu yaparsa artık Allah’la olan bağınyı koparmış demektir. Ancak onlardan gelebilecek bir tehlikeden korkmanız başkadır.”⁹¹

İbn Kesîr bu âyetin tefsirinde şöyle demiştir: “Onlardan korkmanız başka” yani bazı yerlerde ve zamanlarda müminlerin, kâfirlerden gelebilecek kötülüklerden korktuklarında içlerinden onlara karşı nefret beslemekle birlikte zâhiren takiye yapmaları. Buhârî’nin Ebû Derdâ’dan (*radiyallâhu anhu*) rivayet ettiği hadiste o, şöyle demiştir:

89. Nisâ, 75.

90. *Sahîh-i Buhârî*, 6/46, 4587.

91. Âl-i İmrân, 28.

إِنَّا لَنَكْشِرُ فِي وُجُوهِ أَقْوَامٍ، وَإِنْ قُلُوبَنَا لَتَلْعَنُهُمْ

“Biz, bazı kimselere kalbimizden lânet ettiğimiz halde onlara (dost-muşçasına) dişlerimizi gösterirdik.”⁹²

Süleyman b. Abdullah bu âyetin tefsirinde şöyle demiştir: “Onlardan korkmanız başka” âyetiyle müminlerin, kâfirlerden korkup da aralarında yaşamamanın ancak bu yolla mümkün olması durumunda kâfirleri dost edinmelerine ruhsat verilmiştir. Âyetteki söz konusu müminler de zulme uğramış ve düşmanlıklarını izhâr edemedikleri için bunlara kalpleri düşmanlık ve nefretle ile mutmain olduğu halde mâzeret ortadan kalkana kadar kâfirleri dost edinmelerine izin verilmiştir:

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيْمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيْمَانِ
وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْنَاهُمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ

“Kalbi imanla mutmain olduğu halde (küfre) zorlananlar hariç, kim imanından sonra kâfir olur, küfre kucak açarsa, Allah’ın gazabı onların üzerinedir ve onlar için büyük bir azap vardır.”⁹³ İbn Abbas (radiyallâhu anhumâ) şöyle demiştir: “Kâfirlere nezaket gösterir, dinde muhalefet ederler.”⁹⁴ İmam Buhârî Kitâbu’l-İkrah’da şöyle demiştir: “Böylece Allah, Allah’ın emrettiklerinden vazgeçmeyen mustaz’afları affetmiş ve mazur saymıştır. Ancak ikrah altında olan kişi sadece mustaz’af durumunda olursa ikrah altında sayılır; kendisine emredileni yapmakta isteksiz olanlar ise bu sınıfa girmezler”.

92. Sahih-i Buhârî, 8/3.

93. Nahl, 106.

94. Bk. Evsaku Ura’l-İmân, 2.

b) İkincisi: Tâğûtların kâfir olduğuna inanan, ikrâr eden, ancak kâfir olduklarını açıkça söylemeyip, tekfir ederek onlarla mücadele etmeyenler. Bunları içinde yaşadıkları aşiret/toplum gibi engelleyen birtakım güçler ve engeller vardır ve; **وَدُّوا لَوْ تُدْهِمُونَ** “İstedikleri şudur: sen taviz veresin ki, onlar da taviz versinler.”⁹⁵ âyetinde geçtiği gibi taviz verenler sınıfına girerler. Bunlar, günahkâr hükmünde olup günahlarının boyutu gerekçesine göre değişir.

Süleyman b. Abdullâh Âlu’ş-Şeyh şöyle demiştir: Eğer ki kişi kâfirlerin küfrünü ikrâr etmekle birlikte tekfir etmek sûretiyle onlarla mücadele etmeye güç yetiremiyorsa o, kâfirlere müdâhane etmiş (taviz vermiş) olur ve Allâhu Teâlâ’nın şu sözünün muhatabı olur: **وَدُّوا لَوْ تُدْهِمُونَ** “İstedikleri şudur: sen taviz veresin ki, onlar da taviz versinler.”⁹⁶ ve bu kişi, emsâli günahkârların hükmünü alır.⁹⁷

c) Üçüncüsü: Diğer tâğûtlara kâfir dese de kendini İslâm’a nispet edenlere kâfir demeyip onları tekfir etmekten mutlak bir şekilde imtina edenler. Şüphesiz bu tavır, söz konusu tâğûtlara Müslüman hükmü vermek demektir; çünkü küfür ve İslâm arasında bir orta yol yoktur, birisi kâfir değilse o zaman Müslümandır. Her kim bu şekilde bir te’vili veya şüphe olmadan, Allah’ın bir hükmü kendisine mâlum ve sâbit olduktan sonra onu reddederek küfre İslâm, kâfire de Müslüman derse; kâfir olmuş olur. Muhammed b. Abdulvehhâb şöyle demiştir: “Tâğûtu inkâr etmek: Allah’ın dışında kendisine iman edilen cin, insan, put, ağaç ve diğer her şeyden berî olmak, anan baban dahi olsa bunların küfrüne ve dalâletine şahitlik etmek ve bunlara buğz etmektir. Kim, ben yalnızca Allah’a ibadet ediyorum dediği halde kabirperest şeyhler gibi tâğûtlardan yüz çevirmiyorsa bu kişi yalan söylemiş olur, Allah’a iman etmemiş ve tâğûtu inkâr etmemiştir.”⁹⁸ Yine şöyle söylemiştir: “Ve sen ey Allah’ın kendini İslâm’la şereflendirdiği

95. Kalem, 9.

96. Kalem, 9.

97. Bk. *Evsaku Ura’l-İmân*, 1/160.

98. Bk. *Ed-Dureru’s-Seniyye*, 2/121.

ve Allah'tan başka ilâh olmadığını bilen kimse! Sanma ki "İşte hak din budur ve ben bundan gayrısını terk ediyorum ama müşriklere karşı çıkmam ve onlara bir şey de demem" demek senin İslâm'a girmiş olman için yeterli olsun; hayır! Mutlaka müşriklere ve onları sevenlere buğz etmeli, onlara lânet etmeli ve düşmanlık etmelisin; aynı atan İbrâhim'in ve beraberindeki müminlerin dediği gibi:

إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءُؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا
بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
وَخَدَّهٗ

"Hani onlar, kavimlerine demişlerdi ki: Biz, sizden ve Allah'ın dışında ibadet ettiklerinizden beriyiz. Sizi inkâr ettik ve bizimle sizin aranızda, tek olan Allah'a iman edinceye kadar bir düşmanlık ve nefret baş göstermiştir."⁹⁹ Başka bir âyette Allâhu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنِ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوَثْقَى

"Her kim tâğûtu inkâr eder ve Allah'a iman ederse kopmayan sapasağlam bir kulpa tutunmuş olur."¹⁰⁰ Bir başka âyette de şöyle geçer:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

99. Mümtetine, 4.

100. Bakara, 256.

“Andolsun ki biz her bir topluluğa, “Allah’a kulluk edin ve tâgûttan kaçının” diye bir elçi göndermişizdir.¹⁰¹ Binaenaleyh, adamın biri çıkıp da: ‘Ben peygamberi takip ediyorum, o, hak üzerinedir; ancak Lât ve Uzzâ’ya veya Ebû Cehil’e karşı çıkmıyorum, bana ne onlardan.’ dese, İslâm’ı geçerli olmaz.”¹⁰²

Şeyh Muhammed b. Abdulvehhâb’ın oğulları Hüseyinn ve Abdullah’a sorulur: İslâm’a girip bu dini seven ancak müşriklere düşmanlık etmeyen ya da düşmanlık ettiği halde tekfir etmeyen, ya da “Ben Müslümanım ancak ‘lâ ilâhe illallâh’ diyenleri anlamını bilmeseler dahi tekfir edemem” diyen bir kişi ile, “Kabirlerin herhangi bir fayda veya zarar vermediğini biliyorum ancak onlara karşı da çıkmıyorum” diyen bir kişi hakkındaki görüşünüz nedir?

Şöyle cevap verirler: “Kişi ancak tevhidi bildiğinde, onu din edindiğinde ve gerekliliği ile amel ettiğinde, Peygamber’i ve getirmiş olduklarını tasdik ederek iman ettiğinde ve yasakladıklarında ona itaat ettiğinde Müslüman olur. Her kim müşriklere düşmanlık etmezse ya da düşmanlık ettiği halde tekfir etmezse ya da ‘Şirk ameli işleseler ve Allah’ın dinine düşmanlık etseler dahi ben ‘lâ ilâhe illallâh’ diyenlere karşı çıkamam’ derse veya da ‘kabirlere karşı çıkmıyorum’ derse, Müslüman olamaz. Bunlar, Allâhu Teâlâ’nın âyette bahsettiği şu kimselerin içine girer:

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ
وَيَقُولُونَ نُوْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ
ذَلِكَ سَبِيلًا أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا
مُهِينًا

101. Nahl, 36.

102. Bk. Ed-Dureru’s-Seniyye, 2/109.

“Bir kısmına inanırız ama bir kısmına inanmayız’ diyenler ve bunlar arasında bir yol tutmak isteyenler yok mu, işte gerçek kâfirler bunlardır ve biz kâfirlere alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır.”¹⁰³ Şüphesiz Allâhu Teâlâ müşriklere düşmanlık etmeyi ve onları tekfir etmeyi gerekli kılmiştir...”¹⁰⁴

2. İkinci sınıf: Bunlar da tâğûtların hakikatlerine, işlemiş oldukları küfürlere vâkıf olan, onların bâtıllarını kalpleriyle buğz ederek inkâr eden; tâğûtun türü tekfir edilir fakat aynî (muayyen) olarak fertlerin bizzat tekfir edilmesi ancak hüccetin ikâmesinden, şartların sâbit olup engellerin ortadan kalkmasından sonra gerçekleşir derler. Ya da ilim ehline müntesip bazı kimselerin yanlış hüküm vermeleri, kimi âlimlerin veya hakkında hüsnü zan beslenen kimsele-
rin mukallidi olmaları, kendilerine bir şüphe sunulması, âlimlerin bazı sözlerinin geçtiği bağlamlardan farklı yerlerde kullanılarak asıl amaçladıklarından başka anlamlara çekilmesi gibi sebeplerle söz konusu tâğûtları tekfir etmekten imtina ederler. Bu durumları onları tekfir etmede duraksamayı gerektirir, icmâ ile hüccet ikâme edilene ve şüphe giderilene kadar tekfir edilmeleri câiz değildir. Şunu da iyi

103. Nisâ, 150-151.

104. **Editörün Notu:** Şeyh Ahmed el-Hâlidî'nin gerek Muhammed ibn Abdulvehhab gerekse de oğullarından yaptığı bu nakil muayyen değil mutlak tekfiri içermektedir ve manileri ortadan kalktıktan sonra hüccetin kâim olmasıyla câri olacak tekfir ahkâmıdır. Üst satırlarda Şeyh el-Hâlidî buna işaret etmektedir zaten: *“Her kim bu şekilde bir te’vili veya şüphe olmadan, Allah’ın bir hükmü kendisine mâlum ve sâbit olduktan sonra onu reddederek küfre İslâm, kâfire de Müslüman derse; kâfir olmuş olur.”* Şeyh Ahmed el-Hâlidî, “Önemli Meseleler Hakkındaki Suâllere Cevaplar” kitabında da buna değinmektedir. Orada şöyle demektedir: O halde cahil olan bir kimse hakkında hüküm verirken açık ve belli olan meseleler ile kimi insanlara delilinin kapalı kaldığı dakik meselelerin arasının ayrıştırılması gerekir. Bu konu hakkında Şeyhul İslâm İbn Teymiye der ki: *“Kişinin yaptığı hata, kapalı meselelerle alakalı ise böyle bir kimse için ‘üzerinde hüccet ikame olmamış sapkın hatalı kimse’ denilir. Ancak Müslümanlardan hem avamın hem de havassın bildiği, hatta Yahudi, Hristiyan ve müşriklerin dahi bildiği meselelere muhalefet eden İslâm’ın en bariz şiarlarından olan yalnızca Allah’a ibadet edip O’na şirk koşturmak, Yahudi, Hristiyan ve Müşriklere düşmanlık beslemek, fuhşiyat, faiz, içki, kumar ve benzeri şeylerin haram olduğunu inkar eden kişi, daha önce bundan tövbe etmiş olsa dahi yine mürted olur.”* (Önemli Meseleler Hakkındaki Suâllere Cevaplar, s. 45)

anlamak gerekir ki “hüküm tâğûtu” ve “itaat tâğûtu” uzun zamandan beri o kadar kaçınılmayan bir mesele olmuştur ki hâkimiyet meselesi; şüphelerin ve te’villerin çokluğu, bu meseleyi savunanların azlığı ve zayıflığı, karşıtlarının da çokluğu ve güçlü olması sebebiyle günümüzde hafî (kapalı) meselelerden biri haline gelmiştir. Sapkınlık, ya hakkı aramada gevşeklik ya anlamada bir eksiklik ya da her ikisinden dolayı meydana gelmektedir. İmam Muhammed b. Abdulvehhâb şöyle demiştir: “Dinin aslı ve temeli iki şeyden ibarettir: Birincisi: Şirk koşmadan yalnızca Allah’a ibadet etmeyi emretmek, buna çağırarak, (başkalarıyla) dostluğu bunun üzerine kurmak ve bunu terk edeni tekfir etmek. İkincisi: Şirk koşmaya karşı uyarmak, bunda sert olmak, bunun için düşmanlık etmek ve şirk koşanı tekfir etmek.” Abdurrahman b. Hasan da *el-Aslu’d-Dîn* üzerine yaptığı şerhte şöyle demiştir: Dinin aslı ve temeli iki şeyden ibarettir: Birincisi: Şirk koşmadan yalnızca Allah’a ibadet etmeyi emretmek, buna çağırarak, dostluğu bunun üzerine kurmak ve bunu terk edeni tekfir etmek ... Şirk işleyen tevhide terk etmiştir çünkü bunlar iki zıt olup bir araya gelmezler; şirk bulunduğunda tevhid ortadan kalkar. Nitekim Allâhu Teâlâ şirk koşan kimseler hakkında şöyle demiştir:

وَجَعَلَ لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِّيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ قُلُوبًا تَمَتَّعَ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا اِنَّكَ مِنْ
اَصْحَابِ النَّارِ

“Yolundan saptırmak için Allah’a eşler koşmaya kalkar. De ki ona: ‘İnkârcı tutumunla biraz eğlenedur bakılım! Gerçek şu ki sen ateşi boylayacaklardan birisin!’”¹⁰⁵ Âyette söz konusu kimse, eşler koşmasıyla Allah tarafından tekfir edilmiştir. Bu eşler, ibadette koşulan ortaklardır. Kişi şirki reddedip ondan berî olmadan ve müşrikleri tekfir etmeden muvahhid olamaz. İkincisi: Şirk koşmaya karşı uyarmak, bunda sert olmak, bunun için düşmanlık etmek ve şirk koşanı tekfir etmek. Tevhid, ancak böylelikle tamama

105. Zümer, 8.

ermiş olur; bu peygamberlerin dinidir, onlar kavimlerini şirke karşı uyarılmışlardır:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

“Andolsun ki biz her bir topluluğa: Allah’a ibadet edin, tâğûttan kaçının diye bir elçi gönderdik.”¹⁰⁶ Bu konudaki âyetler gerçekten bir hayli fazladır, meselâ:

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ

“Fitne ortadan kalkıncaya ve dinin tamamı Allah için oluncaya kadar onlarla savaşın.”¹⁰⁷ Fitne, şirktir ve Allâhu Teâlâ müşrikleri birçok âyette küfür ile etiketlemiştir. Onları tekfir etmek zorunludur. Kelime-i tevhîdin gerekliliği budur ve onun anlamı ancak Allah’a ibadette şirk koşanları tekfir etmekle gerçekleşir. Hadîs-i şerifte şöyle buyrulmuştur:

مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ، حَرَّمَ مَالُهُ، وَدَمُهُ، وَحِسَابُهُ عَلَى اللَّهِ

“Kim Allah’tan başka ilâh yoktur derse ve Allah’ın dışında ibadet edilenleri inkâr ederse malı ve canı haram olmuştur, hesabı ise Allah’a kalmıştır.”¹⁰⁸ Hadiste geçen “Allah’ın dışında ibadet edilen” ibaresi, daha önceki inkârı (Kelime-i tevhîd) pekiştirmek içindir; kanın ve malın haram olması ancak buna bağlıdır ve şüphe veya tereddüt halinde kişinin kanı ve malı mâsum olmaz. Tevhidin kemâle ermesi, işte bu hususların bir araya gelmesiyle olur; çünkü kelime-i tevhîd hadislerde bilgi, ihlas, doğruluk, yakîn, şüphe etmeme gibi ağır

106. Nahl, 36.

107. Enfâl, 39.

108. Sahih-i Müslim, 1/53, 23.

bağlarla bağlanmıştır. Kişi, kelime-i tevhîde söz konusu bağları seve-
rek ve kabul ederek iman etmeden, onun için düşmanlık ve dostluk
etmeden muvahhid olamaz.” Sonra sözlerine şöyle devam etmiştir:
“Bu konuda muhalefet edenler ise türlü türlüdür... Bunlardan kimi-
si vardır ki bir tek Allah’a ibadet eder ancak şirki inkâr etmez, müş-
riklere de düşmanlık etmez. Derim ki: Mâlumdur ki şirki inkâr et-
meyen tevhidi tanımamış ve tevhidi yerine getirmemiştir. Daha
önce de belirttiğimiz üzere tevhid ancak şirki reddetmek ve tâğûtu
inkâr etmekle olur.” Sonra imam sözlerine devam eder: Kimisi de
vardır ki müşriklere düşmanlık eder ancak tekfir etmez. Bunlar da
icmâ ile kelime-i tevhîdin delâlet ettiği anlam olan şirki inkâr edip
(şirki inkâr etmenin bir gerekliliği olarak) açıkladıktan sonra şirk
işleyenleri tekfir etmeyi yerine getirmemişlerdir. Bu, İhlâs sûresi,
Kâfirûn sûresi ve Mümtetine sûresinde geçen; كَفَرْنَا بِكُمْ “Sizi inkâr
ettik”¹⁰⁹ âyetinin içeriğidir. Kur’ân’ın tekfir ettiğini tekfir etmeyen,
peygamberlerin getirmiş olduğu tevhid ve gerekliliklerine karşı çık-
mış demektir. Şirki inkâr etmeyen, şirkten ve müşriklerden kendini
soyutlayarak onları tekfir etmeyen muvahhid olamaz.”¹¹⁰

Hasan b. Ali el-Berbehâri şöyle demiştir: “Ehl-i kiblede hiç
kimse Allah (*azze ve celle*)’nin âyetlerinden birini veya Rasûlullah’ın (*sal-
lallâhu aleyhi ve sellem*) hadislerinden bir şeyi inkâr etmeden, Allah’tan baş-
kasına dua etmeden veya Allah’tan başkası için kurban kesmeden
İslâm’dan çıkmaz. Bunlardan birini yaptığı takdirde ise onu İslâm’ın

109. Mümtetine, 4.

110. **Editörün Notu:** Şeyh Ahmed el-Hâlidî’nin bu eseri tamamen okunduğunda
görülebilecektir ki gerek uluhiyet tevhidinde dair gerek hakimiyet tevhidinde dair şirk,
müşrikleri tekfir etmek, onlara düşmanlık etmekle alakası olan şeyler dinin apaçık
belli esaslarını inkâr etmekle, mütevâtir hükümleri inkâr etmekle, icmâ ile sabit
meseleleri inkâr etmekle gerçekleşir. Kitabın başlığından anlaşılacağı ve Şeyh Ali
Hudayr’ın takdiminde de geçtiği üzere bu meselelerde hem tafsilat ve şüphe vardır
hem de iki uç anlayış olan Havâric ve Mürcie’nin ifrat ve tefritlerine cevaplar vardır.
Onun için tevhid ve şirke dair şeyhlerin ibarelerini dikkatle ve özenle okuyup
meramlarını anlamadan ibarelerini hemen tekfirci aşırılarla benzeşik görüp bu
alimleri aşırı alim gibi lanse edenlere de bu sözleri cimbız gibi alıp usulsüz, fevri,
vehmi, zanni tekfirlerine alet edenlere de ilim, adalet ve takva eksensiz bir fıkah
içerisinde hareket etmeyi tavsiye ederiz.

dışına çıkarmak vâciptir”.¹¹¹

El-İknâ kitabı ve şerhinde (Mürtedin Hükümü Bâbı’nda) şöyle geçer: Mürted: İslâm’ından sonra bir söz, i’tikâd, şüphe veya fiille kâfir olana denir. Kişinin irtidat etmesi için; **إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ** “Ancak kalbi imanla dolu olduğu halde baskı (ikrâh) altında kalanlar hariç.”¹¹² âyetinde olduğu gibi baskı altında kalarak değil de isteyerek bu küfrü işlemesi gerekir. Şaka ederek küfür ameli işleyen de **مَنْ يَزِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ** “Sizden kim dininden dönerse”¹¹³ sözünün umûmu dolayısıyla yine mürted olmuştur. Mürtedin katlinin vâcip oluşu üzerine icmâ edilmiştir, Allah’a şirk koşan, İslâm’ından sonra kâfir olmuştur:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا

“Allah kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz; bundan başkasını dilediği kimse için bağışlar.”¹¹⁴ Allah’ın rubûbiyyetini veya birliğini inkâr eden kâfir olmuştur çünkü bunları inkâr etmek şirk koşmak demektir ya da Allah’ın sıfatlarından birini inkâr eden veya O’nun bir karısı ya da çocuğu olduğunu iddia eden kâfir olmuştur. Peygamber’den sonra peygamberlik iddia eden ya da iddia edene inanan kâfir olmuştur çünkü Allâhu Teâlâ’nın sözlerini yalanlamıştır:

وَلَكِنَّ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ

“Fakat o (Muhammed) Allah’ın elçisidir ve peygamberlerin sonuncusudur.”¹¹⁵ Peygamberleri, Allah’ın kitaplarından birini

¹¹¹. Bk. *Şerhu’s-Sünne*, s. 31.

¹¹². Nahl, 106.

¹¹³. Mâide, 54.

¹¹⁴. Nisâ, 48.

¹¹⁵. Ahzâb, 40.

veya bu kitaplardaki bir şeyi veya meleklerden birini inkâr eden de yine aynı sebepten kâfir olmuştur. Risâleti inkâr etmek, Allah'a ve Rasûlü'ne sövmek; Allah, peygamberleri ve kitaplarıyla alay etmek küfürdür:

قُلْ أَبِاللّٰهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِؤْنَ

“De ki: ‘Siz Allah ile, O’nun âyetleriyle ve peygamberiyle mi alay ediyordunuz?’”¹¹⁶ Yine Rasûlullah’a (sallallâhu aleyhi ve sellem) veya getirdiği dine buğz etmek küfürdür. Kişinin Allah ile arasında vasıta edinerek bunlara tevekkül etmesi, dua etmesi ve bir şey dilemesi icmâ ile küfürdür; çünkü bu; “مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى” “Sadece bizi Allah’a yaklaştırsınlar diye onlara ibadet ediyoruz”¹¹⁷ diyen putperestlerin fiiline benzer. İslâm’dan başkasını din edineni tekfir etmemek de küfürdür... Kim de “Ben zâhirin bilgisinde Muhammed’e (sallallâhu aleyhi ve sellem) muhtacım ancak bâtının bilgisinde muhtaç değilim” derse veya “Hızır’ın, Musa’nın (aleyhisselâm) şeriatının dışına çıkabildiği gibi bazı evliyanın da Muhammed’in (sallallâhu aleyhi ve sellem) şeriatının dışına çıkabilir” derse kâfir olur. Sahâbeye sövenin, Ali’nin ilâh olduğunu veya Cebrâîl’in vahyi ulaştırmada hata ettiğini iddia edenin, hatta böylesi bir kimseyi tekfir etmede duraksayanın da küfründe hiçbir şüphe yoktur. Yine sihir yapmayı öğrenmek ve öğretmek ister helâl olduğuna ister de haram olduğuna inansın küfürdür.¹¹⁸

Muhammed b. Abdulvehhâb bir başka yerde şöyle demiştir: Bu konudaki -yani İslâm’a müntesip olduğu halde dinden çıkaran bir şey yapan kimsenin tekfiri konusundaki- kafa karışıklığını giderecek ve müminlerin inancını artıracak en güzel örnek, İslâm’a müntesip olan birtakım topluluklara karşı Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem) ve ondan sonra gelen âlim ashâbın takındığı tavidir. Örneğin: Peygamber efendimizin Berâ’yı sancakla birlikte babasının karısı ile

¹¹⁶. Tevbe, 65.

¹¹⁷. Zümer, 3.

¹¹⁸. Bk. Abdullâh b. Muhammed b. Abdulvehhâb, *el-Kelimâtu'n-Nâfi'a Fi'l-Mükellefîratu'l-Vâkı'a*.

evlenen adamı öldürmesi ve malını alması için göndermesi; zekât vermekten imtina ettikleri söylenince Mustalik oğulları ile savaşmaya niyetlenmesi; Ebû Bekir'in (*radiyallâhu anhu*) zekât vermekten imtina edenlerle savaşması, kadınlarını esir etmesi, mallarını ganimet alması ve bunları mürted olarak isimlendirmesi.¹¹⁹

Bir başka örnek: Ömer (*radiyallâhu anhu*) zamanında sahâbenin, Kudâme b. Maz'ûn ve arkadaşlarının Mâide sûresi 93. âyetinden içkinin bazı kimseler için helâl olduğu anlamını çıkardıklarında, bundan dönmedikleri takdirde tekfir edilmeleri gerektiği üzerine icmâ etmeleri.

Bir başka örnek: Osman (*radiyallâhu anhu*) zamanında sahâbenin, onun peşinden gitmedikleri hâlde Müseyleme'nin peygamberliği hakkında konuşan bazı mescid ahâlisini tekfir etmede icmâ etmeleri. Bunların tövbesinin kabul olup olunmayacağı hakkında sahâbe ihtilâf etmiştir.

Bir başka örnek: Ali'nin (*radiyallâhu anhu*) kendisine karşı haddi aştıklarında arkadaşlarını yakması.

Bir başka örnek: Tâbiîn ve sahâbeden geriye kalanların, Muhtâr b. Ebî Ubeyd ve takipçilerinin Hüseyin ve Ehl-i beytin intikamını almak istediklerini iddia etmelerine rağmen bunların küfrü üzerine icmâ etmeleri.

Bir başka örnek: Tâbiîn'in ve onlardan sonra gelen âlimlerin ilim ve dindarlığıyla meşhur olan Ca'd b. Dirhem'in katli üzerine icmâ etmeleri.

Yine kimse Ebû Bekir (*radiyallâhu anhu*) ve diğerlerine "Kelime-i tevhidî söyledikleri halde nasıl olurda Hanîfe oğullarını öldürürsün" demedi. Nitekim onlar kelime-i tevhidî söylüyor, namaz kılıyor ve zekât da veriyorlardı.

¹¹⁹. Bk. *Mufidu'l-Müstefid fî Kufri Târiku't-Tevhid*.

Son olarak Fas, Mısır, Şam ve diğer başka yerleri ele geçiren Ubeyd el-Kaddâh oğulları da İslâm'ı izhar etmeleri, cemaat ve cuma namazı kılmaları ve kâdılar ve müftüler tayin etmelerine rağmen, mâlum şirk fiillerini ve görüşlerini ortaya koyduklarında ilim ehlin-den ve Müslümanlardan kimse bunlarla savaşmanın gerekliliği konusunda tereddüt etmemiştir. Bu, Muvaffak Billâh ve İbnu'l-Cevzi zamanına denk gelir. Hatta Mısır bunların elinden alındığında İbnu'l-Cevzi, *"en-Nasru alâ Mısır"* (Mısır Zaferi) adlı bir eser te'lif etmiştir.

Ne önceki âlimlerden ne de sonrakilerden herhangi birinin bu saydıklarımızdan birini inkâr ettiği, ya da benzeri durumlarda şirk ameli işleyenlerin kelime-i tevhîdi söylemesi veya Müslüman olduğunu iddia etmesi veya İslâm'ın diğer rükünlerinden birini izhar etmesinin onların tekfirinde âlimler için bir kafa karışıklığı teşkil ettiği görülmemiştir. Bu ancak günümüzdeki bazı bedbahtların çarpıttığı ve aslından saptırdığı bir konudur. Onlar der ki: Bu söz konusu fiiller ve düşünceler şirk de olsa bunları yapan, güzel gösteren, bunları yapanlarla birlikte olan, tevhidi ve muvahhidleri yeren, onlarla savaşan, onlara buğz edenler kelime-i tevhîdi söylediği sürece veya İslâm'ın beş şartını yerine getirdiği sürece kâfir olmaz! Ve buna delil olarak Peygamber'in kelime-i tevhîdi söylemeyi ve İslâm'ın şartlarını yerine getirmeyi; Müslüman olmak için yeterli saymasını (bunları bozan şeylere bakmaksızın) delil getirirler! Bu, böylesi cahil mülhidlerden başka kimsenin söylemediği bir şeydir; onlar âlimlerin bazı sözlerini alıp çarpıtarak kendi saçma sapan görüşlerine delil getirmek için kullanırlar. Ancak Yemenî'nin şu beyitte de dediği gibi:

Hiçbir âlime ait değildir o sözler

Para olsa beş para etmezler

Muhammed b. Abdulvehhâb *Muhtasaru's-Sîre*'de (s. 34) şöyle der: Muhtâr b. Ebî Ubeyd es-Sekafî, tâbiünden bir kimse olup

Abdullah b. Ömer'in (*radiyallâhu anhu*) hısmı ve sâlih bir kimseydi. Ancak ömrünün sonuna doğru kendisine vahiy geldiğini iddia etmeye başladı. Bunun üzerine Abdullah b. Zübeyr, Muhtâr'ın üzerine bir ordu gönderdi ve Muhtâr'ın ordusu mağlup edilip kendisi de öldürüldü. Abdullah'ın ordusunun başındaki Mus'ab b. Zübeyr'in esir ettiği kimseler arasında babası sahâbe olan bir kadın vardı. Mus'ab bu kadını, Muhtâr'ı tekfir etmeye çağırdı ancak kadın buna karşı çıktı. Bunun üzerine Mus'ab, kardeşi Abdullah'a bu kadın hakkında bir hüküm vermesini istediği bir mektup yazdı ve karşılık olarak Abdullah "Eğer Muhtar'dan yüz çevirmezse öldür" cevabını verdi. Nitekim kadın karşı çıktı ve Mus'ab tarafından öldürüldü. Âlimler, peygamberlik iddia ettiğinde -İslâm'ın şiarlarını yerine getirmesine rağmen- Muhtâr'ın küfrü üzerine icmâ etmişlerdir. Sahâbe, Muhtâr'ı tekfir etmekten imtina ettiğinde bir sahâbe kızı olmasına rağmen bu kadını öldürdüğü halde (sapkın) bedevîlerin küfrünü ikrâr ettiği halde onları tekfir etmeyenin durumu nice olur? Müslümanın kendileri olduğunu, onları İslâm'a davet edenin ise kâfir olduğunu iddia edenin durumu nice olur? Allah'ım! Senden af ve afiyet isteriz.

Yine *Sittetu Mevâdî'i mine's-Sire* adlı eserde de şöyle demiştir: Bedevîlerden biri yanımıza gelip de İslâm hakkında bir şeyler öğrendikten sonra verdiği şu tepki ne de güzel ve yerindedir: "Şâhitlik ederim ki biz (kendisi ve diğer bedevîler) kâfiriz, bize Müslüman diyen de kâfirdir."¹²⁰

Süleyman b. Abdullah, kabirperestlerin küfrü hakkında cahil olan, duraksayan veya şüphe edenler için şöyle demiştir: "Eğer ki kabirperestlerin küfrü hakkında cahilse veya şüphe ediyorsa, kendisine bunların küfrü hakkındaki Kitâb ve Sünnet'ten deliller gösterilir. Bundan sonra yine de bunların küfrü hakkında şüphe ve tereddüt ederse âlimlerin (kâfirin küfründe şüphe eden kâfirdir kuralı üzerine) icmâ ile kâfir olur."¹²¹

¹²⁰. Bk. *Mecmûatü't-Tevhid*.

¹²¹. Bk. *Mecmûatü't-Tevhid*, 1, 160.

Necd âlimlerinden bazıları da şöyle demiştir: Kişi müşrikleri tekfir etmediği veya küfürlerinde şüphe duyduğu takdirde bu, onunla cihâd edilmesini gerektirir; zira bu İslâm'ı bozan unsurlardan biridir. Böylesi durumda olan bir kimse kâfir olmuştur ve müşrikleri tekfir edinceye kadar kanı ve malı helaldir, katli vâciptir. Delili:

مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ، حَرَّمَ مَالَهُ، وَدَمَهُ.

“Kim ‘lâ ilâhe illallâh’ derse ve Allah’tan başka ibadet edilenleri inkâr ederse malı ve kanı haram olmuştur”¹²² Burada görüldüğü gibi malın ve kanın mâsumluğu iki şeye bağlanmıştır: Birincisi: “lâ ilâhe illallâh” demek, İkincisi: Allah’ın dışında ibadet edilenleri inkâr etmek. Sonuç olarak kişinin kanı ve malı ancak bu iki görevi yerine getirdiğinde mâsum olur: “lâ ilâhe illallâh” demek -ki demekten kasıt sadece telaffuz etmek değil, bütün ibadet çeşitlerinde Allah’ı birlemektir- ve Allah’ın dışında ibadet edilenleri inkâr etmektir; bununla kastedilen de müşrikleri tekfir etmek, müşriklerden ve Allah’ın dışında ibadet edilenlerden berî olmaktır. Her kim ki sâlih kimsele- re ibadet eden, Allah’ın tevhidini şirk ile, Rasûlü’nün sünnetini de bid’atlerle değiştiren Türk Devleti’nden müşrikleri veya Mekkeliler gibi kabirperestleri tekfir etmezse o da onlar gibi kâfir olur. Kişi her ne kadar müşriklerden nefret etse, onlara buğz etse ve İslâm’ı ve Müslümanları sevse de müşrikleri tekfir etmediği sürece Kur’ân’ı tasdik etmemiştir. Zira Kur’ân; müşrikleri inkâr etmiş, onların tekfir edilmelerini, onlara düşmanlık edilmesini ve onlarla savaşılmasını emretmiştir. Şeyh Muhammed b. Abdulvehhâb bu konuyla ilgili İslâm’ı bozan unsurlarda şöyle demiştir: “Üçüncüsü: Her kim müşrikleri tekfir etmez veya küfürlerinde şüphe eder veya görüşlerini doğrularsa kâfir olur. Yine Şeyhülislâm İbn Teymiyye şöyle demiştir: Kim Ali b. Ebî Tâlib’e dua ederse kâfir olur, bu kişinin küfründen şüphe eden de kâfir olur”.¹²³

¹²². *Sahih-i Muslim*, 1/53, (23).

¹²³. Bk. *Ed-Dureru’s-Seniyye*, 9/291.

Ebû Butayn'a Râfîzîler'in hükmü ve kelime-i tevhîdi söyleyeni tekfir etmenin câiz olmadığını söyleyenin hükmü sorulunca şöyle cevap verir: "Râfîzîler'e gelince, bunlar farklı gruplara ayrılır. Bu gruplardan biri "Mufaddıla"dır¹²⁴; bunlar Ali b. Ebî Tâlib'i diğer sahâbelerden üstün tutar ancak onlara sövmezler. Kimi de vardır ki Cebrâîl'in vahyi ulaştırırken hata ettiğini savunurlar; bunların tekfirinde hiçbir şüphe olamaz. Çoğu da aslında Muhammed'in (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) peygamberliğini kabul ediyor, hilâfetin (Peygamber'den hemen sonra) Ali'ye ait olduğunu savunuyor, sahâbeye sövüp onları fasıklıkla itham ediyorlar. Burada Şeyhulislâm İbn Teymiyye'nin *es-Sârimu'l-Meslûl* adlı eserinde geçen Râfîzîler hakkındaki görüşünü zikrederim: "Her kim Peygamber'in ashâbına veya onlardan yalnızca birine söverse ve bununla birlikte Ali'nin ilâh veya peygamber olduğunu ya da Cebrâîl'in hata ettiğini iddia ederse bu kişinin küfründe şüphe yoktur, hatta bunu tekfir etmede duraksayanın da küfründe şüphe yoktur. Yalnızca Âişe'ye (*radiyallâhu anhá*) iftira atan ve sahâbeye sövenin küfründe ise ihtilâf vardır. Ahmed b. Hanbel bu kişilerin küfründe duraksamış ve tövbe edinceye yahut ölünceye kadar hapsedilip kırbaçlanacağını söylemiştir." Şeyh, devamında da şöyle söylemiştir: "Peygamber'in (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) vefatından sonra yaklaşık on küsur kişi hâriç sahâbenin irtidat ettiğini veya fâsık olduklarını savunarak daha da ileri gidenlerin ve hatta bunların küfründe duraksayanların küfründe de şüphe yoktur." Bu söylenenler, ilk Râfîzîler için geçerlidir. Daha sonra gelenler ise Râfîzîliklerine bir de "Meşhetlerinde" işledikleri şirkleri katmışlardır ki bu şirk seviyesine Rasûlullah'ın gönderildiği Araplar dahi ulaşamamıştır. Kelime-i tevhîdi söylediği için peygamberliği ya da Allah'ın kitabında zikrettiği peygamberlerden birini inkâr eden veya bundan şüphe duyan; zina, eşcinsellik ve fâiz helâldir diyen; ezanı, vitir namazını

¹²⁴. Mufaddıla: Kelime anlamı olarak üstün tutanlar demektir. İstilah olarak: Hz. Ali'yi imâmete en layık kişi olarak görüp diğer sahâbilerden üstün tutmakla birlikte diğerlerinin sahâbiliğini reddetmeyen ve ilk üç halifenin imâmetini meşrû sayan Şiiler hakkında kullanılmıştır. Şii firkalardan biri olan Zeydiyye bu grubu temsil etmektedir. Detay için bk. Mustafa Öz, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, "Sâbbe" maddesi. (Editör)

ve misvağı inkâr eden kimsenin tekfir edilemeyeceğini söyleyenin küfründe ve bunların küfründen şüphe duyanın da küfründe şüphe yoktur. Çünkü bu kişi bu sözyle Allah'ı, Peygamber'ini ve bütün Müslümanları yalanlamıştır. Kitâb, Sünnet ve icmâda bu kişinin küfrüne dair açık deliller vardır. Sonra, "Kelime-i tevhîdi söyleyenin kâfir olması düşünülemez" diyenlere sormak lazım: Madem öyle, o hâlde âlimler fıkıh kitaplarında ne diye "Mürtedin Hükümü" bâbını koymuşlar? Ve bu kitaplarda mürtedin hükmü şöyle geçer: Mürted: İslâm'ından sonra herhangi bir söz, fiil, inanç veya şüphe ile küfre giren kimsedir. Bu kimsenin Kelime-i tevhîdi söylemesi, namaz kılması, oruç tutması ona mürted hükmü verilmesini engellemez. Kitâb, Sünnet ve icmâda bu hükme dair açık deliller vardır. Âlimlerin bu bâbda ilk zikrettikleri şey, Allah'a şirk koşturaktır. Her kim İslâm'ından sonra Allah'a şirk koarsa mürted olur ve şirk, Allah'tan başkasına ibadet etmektir. Kim ki Allah'tan başkasına ibadet namına bir şey yaparsa müşrik olur; gündüz oruç tutup geceleyin namaz kılsa da onun amelleri boşa gitmiştir:

وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ
عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

"Sana ve senden öncekilere 'eğer şirk koarsan amelin boşuna gider ve kaybedenlerden olursun' diye vahyedildi."¹²⁵ Bunun dışında Kur'an'da bu meseleye dair başka birçok delil vardır. Kelime-i tevhîdi söyleyen, namaz kılıp oruç tutanın -Allah'tan başkasına ibadet etse bile- tekfir edilemeyeceğini söyleyen kişi kâfir olur ve bu kimsenin küfründe şüphe duyan da kâfir olur;¹²⁶ çünkü bu kimse

¹²⁵. Zümer, 65.

¹²⁶. Burada kastedilen şudur: Bir kişi namaz kılıyor, oruç tutuyor veya kelime-i tevhîdi söylüyor diye hiçbir şekilde dinden çıkmaz ve ona hiçbir şekilde tekfir ahkâmı uygulanmaz diye bir kaide yoktur. Bunu Ehl-i sünnet ulemâsından hiç kimse söylememiştir. Geçmiş ve günümüz vâkıasına baktığımızda bunu irca ehlinin söylediği mâlumdur. Nitekim irca ehline (Mürcie) göre iman artıp-eksilmez, günahlar hiçbir şekilde sahibine zarar vermez ve iman ve küfür sadece kalpte olan

Allah'ı, Peygamber'i ve âlimlerin sözlerinden azıcık da olsa anlayan hiç kimsenin şüphe etmeyeceği kat'î icmâi yalanlamış olur. Ancak arzulara uyma ve taklit hastalığı insanları kör ve sağır etmiş durumdadır.

وَمَنْ لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا

“Allah bir kimseye ışık vermezse onun aydınlıktan asla nasiibi yoktur.”¹²⁷ Şu da iyi bilinmelidir ki Allah'ın, günümüzde insanların birçoğuna kapalı kalan şirki tanımayı nasip ettiği kimse lütufların en büyüğü ile ödüllendirilmiştir.

bir şeydir. Hatta bilhassa onların içinden çıkan Cehmiyye ekolüne göre iman sadece kalpteki bilgidir; bir kişi Allah'ı Peygamber'ini ve ondan gelen her şeyi biliyorsa o kişi mümindir, derler. Yine Mürcie içinden çıkan Kerrâmiyye mezhebi de sadece diliyle kelime-i tevhidi söyleyenin -kalben tasdik ve âzâlarla amel olmasa bile- mümin (!) olduğunu söylemektedir. Bu görüşlerin Allah'ın kitâbına tamamıyla zıt olduğu hatta bir yerde Allah'ı ve âyetlerini yalanlamak olduğu aşıkardır. Nitekim Ehl-i sünnet'in selef âlimlerinden de bu fırkaları tekfir edenler vardır. İmam Vekî, Ahmed b. Hanbel ve Ebû Ubeyd bunlardan bazılarıdır. Bu görüşün günümüzde de savunucuları vardır. Her ne kadar farklı lafızlar ve isimler kullanılsa da geçmişteki Mürcie'den bir farkları olmadığı hatta bazı meselelerde onlardan daha da beter oldukları görülür. Müellifin burada kastettiği de budur. Maksat usulsüzce tekfir etmek değil; tekfirin hiçbir şekilde olmadığı düşüncesinin kişiyi dini tahrif etmeye ve küfre kadar götürebileceği meselesidir. Zira bu durumda aşırıya ve gevşeklğe kaçmak, Kur'an'daki birçok âyeti cehlen veya kasten reddetmek anlamına gelmektedir. Birilerini ilimsizce ve şartlar ve maniler oluşmadan tekfir etmek nasıl aşırılık ve sapkınlıksa; aynı şekilde tekfir ahkâmını dinin dışına çıkarmak ve herkese rastgele müslüman muamelesi yapmak veya “insanlar ne yaparsa yapsın dinden çıkmazlar” demek de ayrı bir aşırılıktır. Bu hususlarda Allahtan itidal dilemek ve mutedil ilim ehlinin fetvalarına bağlı kalmak gerekir.

Ancak şunu da belirtelim ki bu ifadeler ulemânın kitaplarda hüküm olarak belirttiği ifadelerdir. İlmi anlamda yeterli bir birikimi ve ehliyeti olamayan müslümanların bu meselelerde çok ihtiyatlı olmaları gerekir. Zira bir amelin şirk olduğunu veya şirk bir ameli yapanların (umûmen) müşrik olacağını söylemekle; şirk bir ameli yapan belirli (muayyen) bir ferdin usulsüzce müşrik veya kâfir olacağını söylemek ve muayyen olarak birilerini tekfir etmek arasında fark vardır. Nitekim elinizdeki bu kitap da bütünüyle okunduğunda dediğimiz şeylerin benzer şekilde ifade edildiği görülecektir. Aşırılık ve sapkınlığın her türlüşünden, İslâm ümmetini vasat bir ümmet kılan Allah'a (*subhânehü ve teâlâ*) sığınırız. (Editörün Notu)

¹²⁷. Nûr, 40.

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ

“Söyle onlara, (sevineceklerse) Allah’ın lütfu ve rahmetiyle, evet bununla sevinsinler; çünkü bu, onların toplayıp biriktirdiklerinden daha değerlidir.”¹²⁸

وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ - فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً

“Fakat Allah size imanı sevdirdi ve onu gönlünüze sindirdi; inkârcılığı, yoldan çıkmayı ve emre aykırı davranmayı da size çirkin gösterdi. Allah tarafından bahşedilmiş bir lütuf, bir nimet olarak doğru yolu bulmuş olanlar işte onlardır.”¹²⁹ Ancak kişi yine de bu hususta Rabbi tarafından bir imtihana uğratılmaktan emin olamaz (yani sürekli hidayet üzere kalmak için dua etmesi ve amellerine dikkat etmesi gerekir).¹³⁰

Şeyh Muhammed b. Abdulvehhâb *el-İknâ* kitabının sahibinden şöyle nakleder: “Her kim Ali b. Ebî Tâlib’in (*radıyallâhu anhu*) ulûhiyetini (ilahlığını) iddia ederse o kâfirdir ve ona kâfir demeyen de kâfirdir.” Senin şeyhlerin meclislerinde cedel ettiğin bu meselen *el-İknâ* kitabında açıklanmıştır; yine orada şöyle geçer: “Onların tekfirinde şüphe eden kâfirdir. Peki onlar hakkında hâlâ cedel ederek onların Müslüman olduğunu söyleyenlere ne demeli? Oysa biz onları (Hz. Ali’ye ilah kabul edenleri) yalanladığımızda bizi kâfir ilan ederler.”¹³¹

Yine Şeyh Muhammed b. Abdulvehhâb şöyle demiştir: “Ulemâ, sahâbeye küfreden Râfîzîler’in tekfirinde ihtilâf etmiştir. Ancak Ali ve Hüseyin’in (*radıyallâhu anhumâ*) ilahlığına itikat edenler icmâ ile

¹²⁸. Yûnus, 58.

¹²⁹. Hucurât, 7-8.

¹³⁰. Bk. *Er-Resâil ve'l Mesâilu'n-Necdiyye*, 1/658-660.

¹³¹. Bk. *Ed-Dureru's-Seniyye*, 10/36.

kâfirdir; ve bunların küfründe şüphe eden Sünnî de kâfir olur.”¹³²

Şeyh Muhammed b. Abdullatif Âlu’s-Şeyh şöyle demiştir: “Birtakım yerleri ibadete tahsis eden veya buraların başında durarak hac vazifesinin yerine getirilmiş olacağını iddia edenlerin küfründen, İslâm’ın kokusunu bir nebze dahi olsa almış hiç kimsenin tereddüdü olamaz. Şayet bu kişilerin küfründen şüphe ediyorsa mutlaka bunlara hüccet ikâme etmelidir ve yaptığı işin küfür olduğunu, kendi kafasından birtakım taşların başında durmayı, Allah’ın bizlere ibadet kılması olduğu bazı yerlerin başında durmanın yerine koyarak Allah’ın dinini değiştirdiğini açıklamalıdır. Böylece hüccet ikâme edildikten sonra hala bu amellerinde ısrar ederlerse bu kişilerin küfründe şüphe yoktur.”¹³³

Şeyhulislâm İbn Teymiyye şöyle demiştir: “Bu Nusayrî denen topluluk ve diğer bütün bâtinî Karmatîler; Yahudi ve Hristiyanlardan daha kâfirdirler hatta müşriklerin dahi birçoğundan daha kâfirdirler ve ümmet-i Muhammed’e zararları muharip Tatar ve Frenk kâfirlerinden daha büyüktür. Çünkü bunlar cahil Müslümanların yanında Şiîlik ve Ehl-i beyt severlik gösterisi yaparlar.”¹³⁴

Yine kendisine Dürziler ve Nusayrîler hakkında sorulduğunda şöyle cevap verir: “Bunlar Müslümanların ittifakı ile kâfirdir; kestikleri yenmez, kadınlarıyla evlenilmez ve dahi cizye alınmaz; çünkü bunlar İslâm dininden irtidat etmişlerdir. Bu toplulukların kâfirliği, Müslümanların üzerinde ihtilâf etmediği konulardandır. Hatta bunların küfründen şüphe eden de aynı onlar gibi kâfirdir. Bunlar ne Ehl-i kitap ne de müşriklerin konumundadır. Bunlar yoldan çıkmış kâfirlerdir; yemekleri yenmez, kadınları köle edilir ve malları alınır. Bunlar mürted zındıklardır, tövbeleri kabuk edilmez; yakalandıkları yerde öldürülürler, daha önce nitelendikleri gibi lânet edilirler;

¹³². Bk. *Ed-Dureru’s-Seniyye*, 10/129.

¹³³. Bk. *Ed-Dureru’s-Seniyye*, 10/443.

¹³⁴. Bk. *Mecmûu Fetâvâ*, 35/148.

onları koruma ve hizmetçi olarak kullanmak câiz değildir ve âlimleri ve önde gelenleri öldürülür ki başkalarını da saptırmaları.”¹³⁵

Yine Şeyhulislâm İbn Teymiyye şöyle demiştir: “Ancak onların durumu, onları tanımayan kimseler için gizli kalmıştır; aynı Kar-matî Bâtınîler’in durumunun, Fatimî olduklarını ve Şiiliğe mün-te-sip olduklarını iddia ettiklerinde birtakım kimselere gizli kalması gibi. Bunların peşinden gidenler, küfürlerinin içyüzünü bilmeden meyletmişlerdir. Dolayısıyla bu taifelere meyledenler iki kısımdır: Ya münafık bir zındıktır ya da yoldan çıkmış bir cahil. Aynısı İttihâ-diyye¹³⁶ için de geçerlidir; bunların başları, katli vâcip olan küfür önderleridir; tövbe etmeden yakalanırlarsa tövbeleri de kabul edil-mez. Çünkü bunlar küfrün en büyüğünü saklayıp İslâm’ı izhar eden en büyük zındıklardır ve İslâm’a muhalif olduklarının farkındadırlar. Onlara intisap eden, onları savunan, öven, kitaplarını yücelten, yar-dım-yataklık eden, onlara laf söylenilmesini nahoş karşılayan, onla-rın aslında ne söylediklerinin farkında olmadığını iddia edip onlar için özür dilemek gibi ancak bir cahilin ya da münafığın öne süre-ceği düşünceleri savunan ve hatta onların durumunu bildiği halde onlara karşı bir şey yapmayan herkes cezalandırılmalıdır. Bunların âlimlerinin ve önderlerinin sözlerinin, (bilgili kimseler oldukları için) şeriata uygun düşen bir te’vili olduğunu iddia eden bir kim-se şayet bir kurnazlık uğruna bunu yapıyorsa bu iddiasının yalan olduğunu zaten kendi bilir; yok bu iddiasına içinden ve dışından iman ediyorsa Hristiyanlardan bile daha kâfir olur. Kim de bunları tekfir etmez ve sözlerine bir te’vil uydurursa bu, Hristiyanları teslis ve birleşme inançlarından dolayı tekfir etmemekten daha vahim bir durumdur.”¹³⁷

135. Bk. *Mecmûu Fetâvâ*, 35/161-162.

136. İttihâdiyye, Hulûl inancının savunucularıdır. Hulûl: İlâhî zâtın veya sıfatların yaratıklardan birine veya tamamına intikal edip onlarla birleşmesi anlamında bir terimdir. Bk. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, “Hulûl” maddesi. (Mütercim)

137. Bk. *Mecmûu Fetâvâ*, 2/132-133.

Bir başka yerde de kendisi şöyle demiştir: “Bu mezhebin içyüzünden haberdar olan ve onların bu inançlarını onaylayan herkesin küfür ve ilhâd içinde olduğu açıktır. Bunların görüşlerini anlamayıp hüsnü zan besleyen ve bu görüşlerin birtakım bilgin şeyhlerin doğru olup ancak insanların birçoğunun anlamadığı görüşleri gibi olduğuna inanan cahiller ise cahillikleri ve sapkınlıkları boyutunca bunları onaylar ve teslimiyet gösterirler. Bunları öven kimse ya mülhid bir kâfir ya da sapkın bir cahildir. Bu mezheptekilerin görüşleri, Hristiyanların görüşlerinden daha beterdir ve Hristiyanlarıki gibi çelişkilerle doludur. Nitekim bazen ‘hulûlü’ bazen ‘ittihâdı’ bazen de ‘vahdeti (vahdet-i vücûd)’ savunurlar. Bu, kendi içinde çelişen bir mezhep olduğu için onu tam anlamayanların kolayca kafaları karışır ve kandırılırlar. Hâsılı, bunların hepsi her bir Müslümanın icmâi ile zâhiren ve bâtinen küfürdür. İslâm dinini ve bu mezheplerin görüşlerini bilen bir kimsenin onların küfründen şüphe etmesi küfürdür; aynı Hristiyan, Yahudi ve müşriklerin küfründen şüphe etmenin küfür olduğu gibi”.¹³⁸

Hamd b. Atik’e; İbnu’l-Arabî, İbnu’l-Fârız, İbn Seb’in ve Til-misânî (Afifuddîn) gibi vahdet-i vücûdu savunan mülhidlerin küfründen şüphe eden kimseler ve bunların bid’at veya küfür ile nitelendirilmeleri boyutu ve Müslüman olup olmadıkları hakkında soru sorulduğunda şöyle cevap vermiştir: “Bu soruyu soran kimse ya ahmaktır ya aklını kullanmayıp başkaları tarafından güdülen bir koyun gibidir ya da bizzat İbnu’l-Arabî ve kardeşlerinin takipçisi olup gözü kör cahillerin aklını karıştırmak istemektedir. Bid’at ve küfür ile nitelendirilmeleri ile ilgili soruya gelince, onlara şu âyetlerle cevap veririz:

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ

“Allah, üçün üçüncüsüdür diyenler kâfir olmuştur.”¹³⁹

¹³⁸. *Mecmûu Fetâvâ*, 2/367-368.

¹³⁹. *Mâide*, 73.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ

“Allah, Meryem oğlu Îsâ’dır diyenler kâfir olmuştur.”¹⁴⁰ Al-lâhu Teâlâ, “Allah Meryem oğlu Îsâ’dır” diyenleri ve “Allah için üçüncüsüdür” diyenleri; Melekleri ve Peygamberleri Rab edinenleri kâfir ilan ettiği hâlde bütün mahlukatı Rab yerine koyanların durumu nasıldır? Seleften şöyle söyleyenler ne de güzel demişlerdir: “Bunlar Yahudi ve Hristiyanlardan daha kâfirdir. Sizin önünüze bir şüphe ortaya koyanlara karşı tutumunuz ise onları bilgilendirmek, Allâhu Teâlâ’nın, Peygamber’in ve âlimlerin sözleri ile hüccet ikâme etmek olmalıdır. Şayet hakkı kabul eder ve İttihâdiyye ve benzeri ehl-i bid’atin üzerine oldukları yolu terk ederlerse ne güzel; yok sapkınlıklarına devam ederlerse, o zaman öldürülmeleri mümkün değilse dahi terk edilmeleri, pis kokularından Müslümanların rahatsız olmamaları adına çöplüklerine terk edilmeleri lâzımdır.”¹⁴¹

Dâimî Fetva Kurulu’na kâfiri tekfir etmeyenin hükmü sorulduğunda şöyle cevap verilmiştir: “Küfrü sabit olanın kâfir olduğuna itikat edilmesi, ona küfürle hükmedilmesi ve tövbe etmiyorsa mürtedlik haddi uygulanması gereklidir. Bu kişiyi tekfir etmeyen de kâfirdir; ancak bu konuda bir şüphesi (gerekçesi) olması başka, bu durumda söz konusu şüphenin giderilmesi gereklidir.”¹⁴²

Yine Dâimî Fetva Kurulu’nun bir başka fetvasında şöyle denilmiştir: “Kabirperestlerin kâfir olduğuna iman eden muvahhidlere, bunların tekfirinde duraksayan kardeşlerini hüccet ikâme edene kadar tekfir etmeleri câiz değildir; çünkü onların kabirperestleri tekfir etmede duraksamalarının sebebi olarak bir gerekçeleri vardır, bu da: Küfürlerinde ve onları tekfir etmeyenin de küfründe şüphe olmayan Yahudi, Hristiyan, Komünist ve benzerlerinin aksine kabirperestleri

140. Mâide, 72.

141. Bk. *Ed-Dureru’s-Seniyye*, 3/346.

142. Bk. 2/93.

tekfir etmeden önce hüccet ikâme etmenin gerekli olması gerekçesidir”.¹⁴³

Süleymân b. Sahmân hüccet ikâme edilen kabirperestleri ve Cehmiyye’yi dost edinenler hakkında şöyle demiştir: “Âlimlerin bunları tekfir ettiği belli olduktan ve Müslümanların onlara karşı çıkmasıyla hüccetin kendilerine ikâme edildiği ve delilin ulaştığı ortaya çıktıktan sonra bu kâfirleri dost edinen ve onları savunan kimselerin eğer bir te’villeri varsa durumlarını bilemem, ancak bir te’villeri yoksa böylesi bir sapkınlıktan Allah’a sığınırız. Maksat; Kardeşlerin Rasûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem)’in yolu, sîreti ve sahâbesinin sîreti üzere sırât-ı müstakîme girmeleridir. Allah’ın ve Rasûlü’nün tekfir ettikleri ve ehl-i ilmin tekfirinde icmâ ettiği kimseleri tekfir etmeleri; onlardan ve onları tekfir etmeyen, hatta savunan ve dostluk kuranlardan da uzak olmalarıdır”.¹⁴⁴

Muhammed b. Abdulvehhâb, Allah’tan başkasına ibadet edeni muayyen olarak tekfir etmekten imtina edenlere cevap verdiği sırada şöyle demiştir: “Sahâbeden, Mansûr el-Buhûti’nin¹⁴⁵ zamanına kadar hiçbiri, bunların a’yânı (kendisi) değil sadece türü tekfir edilir demiş midir acaba?!”¹⁴⁶

Bu konuda Ebû Butayn ise şöyle demiştir: “Bir kimseyi, eğer küfre soka şeylerden birini yapmışsa muayyen (şahıs) olarak tekfir etmek câiz midir?” sorusuna gelince: Kitâb, Sünnet ve icmân delâlet ettiği üzere Allah’tan başkasına ibadet etmek gibi bir şirk işleyen ve bunu hoş gören kimsenin şirkinde şüphe yoktur ve böyle bir şey yaptığı sabit olduktan sonra “Filanca kimse bu fiili ile kâfir olmuştur” demek de bir sakınca yoktur. Fakihlerin ‘Mürtedin Hükmü Bâbı’nda Müslümanı dinden çıkarıp kâfir yapan birçok şey

¹⁴³. Bk. 2/99.

¹⁴⁴. Bk. *Keşfu’ş-Şubheteyn*, s. 45, 50, 68, 69.

¹⁴⁵. Mansûr el-Buhûti, hicri 1051 senesinde vefat etmiş bir Hanbeli fakihidir. Meşhur *Keşşâfu’l-Kındâ* eserinin müellifidir. (Editör)

¹⁴⁶. Bk. *Ed-Dureru’s-Seniyye*, 9/404.

zikretmeleri de mâlumdur. Hatta bu bâb girişinde şöyle derler: “Allah’a şirk koşan bir kimse tövbeye çağırılır, tövbe etmezse öldürülür. Tövbeye çağırma da (istitâbe) ancak muayyen olarak olur. Nitekim bazı bid’at ehli, İmam Şâfiî’nin yanında “Kur’ân mahluktur” dediklerinde o, “Yüce Allah’ı inkâr ettin” demiştir. Bunun gibi, âlimlerin muayyen tekfir hakkında birçok sözü vardır. Küfrün en büyüğü ise Allah’tan başkasına ibadet ederek ona ortak koşmaktır. Bu Müslümanların icmâi ile küfürdür ve kendisinde küfür niteliği bulunan kimseyi tekfir etmenin önünde hiçbir engel yoktur; aynı zina yapan bir kimseye ‘zinâkâr’ hırsızlık yapan bir kimseye de ‘hırsız’ denilmesi gibi”.¹⁴⁷

İshak b. Abdurrahman b. Hasan Âlu’s-Şeyh, putlara ibadet eden ve Allah’a şirk koşan kimseleri muayyen olarak tekfir etmekten kaçınan ve müşriklerin yalnızca umumunu tekfir eden kimselere cevap olarak şöyle demiştir: “Bize haber ulaştığına göre, kendisini ilme ve dine nispet eden, İmam Muhammed b. Abdulvehhâb’ın takipçisi olduğunu iddia eden bir takım kimseler, Allah’a şirk koşan ve putlara ibadet edenler için muayyen olarak kâfir ve müşrik demiyormuş. Kardeşlerden biri, adamın biri Peygamber’e (sallallâhu aleyhi ve sellem) duâ edip ondan yardım dilediğinde onu tekfir edince söz konusu tâifeye mensup bir kimse “Bunun şirk olduğunu ona bildirinceye kadar onu tekfir etme” demiş... Araştırdığımızda bunlar müşriklerin yalnızca umûmunu tekfir ediyorlar ve kendi aralarında da bunu yapmaktan çekiniyorlar. Zamanla bu bid’atleri yayılarak kardeşlerin ilim sahibi olanlarının dahi aklını karıştırmıştır. Bunun başlıca sebebi de usûl kitaplarını bir kenara bırakıp önemsememek ve hak yoldan sapmaktan korkmamaktır. Bunlar yüz çevirdikleri Şeyh Muhammed b. Abdulvehhâb’ın ve oğullarının risâlelerini dikkate alsalar görecekler ki bu risâleler, bütün bu şüpheleri çürütmeye kefilidir. Azıcık dahi bilgisi olan bir kimse, bugünkü insanların durumu ile söz konusu imamların itikadı arasındaki farkı gözlemlediğinde hayrete düşer. Durum çok vahimdir; zira bahsi geçen sapkın kimselerden birine

147. Bk. *Er-Resâil ve'l Mesâilu'n-Necdiyye*, 4/523.

bu konuyu açtığımda şöyle karşılık verdi: 'Kabirlere ve içinde yatan zatlara ibadet eden kabirperestlere 'Bu yaptığın şirk'tir' deriz ancak onlar müşrik değildir...' Yine, bunu bana söyleyen kimse bazı ilim talebeleri kendisine bu konu ve delili hakkında sorduğunda şöyle cevap vermiş: 'Şirkin türünü tekfir ederiz, şahısları ise ancak yapmış olduklarının şirk olduğunu onlara açıkladıktan sonra tekfir ederiz.' Bu şüphe ve benzerleri Muhammed b. Abdulvehhâb zamanında da birtakım kişilerce ortaya atılmıştır. Ancak bunlar için söz konusu şüpheler, açıklanmasını istedikleri şüpheler olarak kalmıştır. Zikrettiğimiz kişilerse bu şüpheleri esas haline getirmiş ve müşriklere hüküm verirken yaptıklarının şirk olduğunu anlatma şartını koşuyorlar".¹⁴⁸

İmam Muhammed b. Abdulvehhâb şöyle nasihat etmiştir: "Allah aşkına kardeşlerim! Dininizin esasına tutunun; başından sonuna, temelinden tepesine kadar. O esas ki: Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik etmektir. Onun mânasını bilin, Müslümanları sevin ve onları kardeşiniz eyleyin; uzak dahi olsalar. Tâğûtları inkâr edin, onlara düşmanlık edin; onları seven, onları savunan ve tekfir etmeyenlere buğz edin; "Bana ne onlardan, Allah beni onlarla ilgilenmekle sorumlu tutmadı" diyenlere de buğz edin; böyle diyen, Allah hakkında yalan söylemiş ve iftira etmiştir. Bilakis, Allah onu; kardeşi ve çocukları dahi olsa kâfirleri tekfir etmekle ve onlardan berî olmakla sorumlu tutmuştur. Allah aşkına kardeşlerim dininizin esasına tutunun! Umulur ki Rabbinize kavuşursunuz; hiçbir şeyi ona ortak koşmayın! Allah'ım sen bizim canlarımızı Müslüman olarak al ve sâlihlerin peşine kat!"¹⁴⁹

¹⁴⁸. Bk. Muayyen tekfir ve hüccetin ikamesi ile hüccetin anlaşılması arasındaki fark, 7-8.

¹⁴⁹. Bk. *Ed-Dureru's-Seniyye*, 2/121.

DÖRDÜNCÜ BÂB:

PARLAMENTO, YASAMA MECLİSLERİ VE SEÇİMLERLE İLGİLİ MESELELERİN HÜKMÜ

Parlamento, Yasama Meclisi, Ümmet/Toplum Meclisi, Millet Meclisi, Halk Meclisi vb. Adlarla Anılan Küfür Yapılarının İçine Girme ve Bunlara Girmek İçin Aday Olmanın Hükmü.

1. Birinci Bölüm: Esas İtibariyle Parlamenta Girmenin Haramlığı Hakkında

Birinci olarak: Esas itibariyle parlamenta girmek haramdır; çünkü bu meclislerde mutlaka küfür, Allah'ın âyetleriyle istihza etme, Rasûlullah'ın (*sallallâhu aleyhi ve sellem*) sünnetine saldırı, Allah'ın hükmünden yüz çevirme ve Allah'tan başkasına teslim olma vardır; hatta parlamento zaten bunlar üzerine kuruludur. Bu herkesçe bilinir; bunda ihtilâf edenler ise yalnızca fitratı bozulmuş, hevâ ve hevesi nefesine gâlip gelmiş, dinini satan ve yalnızca dinar ve dirhem dilinden anlayan bir akla sahip kimselerdir.

İkinci olarak: Parlamenta girenin hükmü, devletlerin düzenleme ve yasalarına göre değişir: Kimisi Anayasaya yemin etmeyi şart koşarken kimisi bunu şart koşmamaktadır; önceleri Cezayir ve daha da önce 'Türkiye'nin yaptığı gibi. Şimdiyse iş değişti ve bu parlamentolara girecek kimseyi, Anayasaya yemin etmeden ve şirk koşmadan kabul etmiyorlar.

Anayasa yemininin biçimi ise: “Anayasaya ve uygulanmasına saygı göstereceğime/bağlı kalacağıma yemin ederim” gibi ifadelerden ibarettir. Bu yemin, yemin eden kimsenin tâğûtun hükmünden razı olduğunu ve ona bağlı kalacağını gösterir. Saygı göstermenin/bağlı kalmanın anlamı açıklandıktan sonra yemin tam olarak: “Allah’ın kitâbını inkâr edeceğime, Allah’ın kanunundan başkasıyla hükmedeceğime, bundan razı olacağıma ve bunu garanti altına alacağıma; Allah düşmanlarını, ‘yasamaya katılım ve düzenleme talep etme’ hakkı tanıyan anayasaları üzerine takip edeceğime yemin ederim” anlamına geliyor.

Bu durum şairin şu sözlerinde belirttiği gibidir:

Dinimizi yırtarak dünyamızı yamarız

Ne dinimiz kalır ortada ne de yamamız

1- Eğer ki bir kimse parlamento başkanı ya da hükümetin anayasaya yemin etme, içeriğine ve uygulanmasına bağlı kalacağına dair söz verme şartını yerine getirirse kâfir olur ve onun; Lât, Uzzâ ve Menât üzerine yemin eden, putların bekçiliğini ve sözcülüğünü yapan ve putların önünde fal okları çeken kimseden farkı yoktur. Hatta bırakın bu beşerî anayasaları; tahrif edilmiş ve değiştirilmiş İncil ve Tevrat’la dahi hükmedeceğine ve hükümlerine uyacağına yemin etmek küfürdür. Hal böyleyken, günümüzde Hristiyanların fikirlerinin kalıntısından ve zihinlerinin çöplüğünden çıkan hükümlerle hükmedenlerin durumu nasıl olur?

Şair ne de güzel söylemiştir:

O kavmin rehberi karga olur ise

Köpeklerin leşinden başka bir şeye ulaştırmaz

2- Parlamento başkanı söz konusu yemini şart koşmazsa, parlamentoya giren şu şartlar altında küfre girmez:

a) Hiçbir tâğûti hükmü onaylamamak.

b) Hiçbir tâğûti hüküm koymamak.

c) Parlamentodaki tâğûtlara karşı çıkmak, küfürlerini onlara açıklamak, onlara düşman olduğunu izhar etmek, onlardan berî olmak; ta ki sorumluluk üstünden kalsın.

Bunları yerine getiremiyorsa kişi o meclisi terk etmelidir; çünkü küfürlerine karşı çıkmadan kâfirlerle beraber oturmayı seçmesi durumunda ikrâh ortadan kalkar, onlara bu meclislerinde karşı çıkmamak küfürlerinden razı olmak ve küfürlerini onaylamak demektir.

Allâhu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا
وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ
إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلُهُمْ

“O size kitapta şunu indirmiştir: Allah’ın âyetlerinin inkâr edildiği yahut onların alaya alındığını işittiğiniz zaman, onlar başka bir söze geçmedikçe kendileriyle beraber oturmayın; aksi takdirde şüphesiz siz de onlar gibi olursunuz.”¹⁵⁰

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى
يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ

“Âyetlerimiz hakkında ileri geri konuşmaya dalanları gördüğünde, onlar başka bir söze geçinceye kadar kendilerinden uzak dur.”¹⁵¹

Hadiste de şöyle buyurulmuştur:

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يَجْلِسُ عَلَى مَائِدَةٍ يُشْرَبُ
عَلَيْهَا الْخَمْرُ

“Kim Allah’a ve âhiret gününe iman ediyorsa içki içilen bir sofrada oturmasın.”¹⁵²

Farklı bir rivayette:

نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْجُلُوسِ عَلَى مَائِدَةٍ
يُشْرَبُ عَلَيْهَا الْخَمْرُ

“Rasûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem), içki içilen bir sofrada oturmayı yasaklamıştır.” olarak gelmiştir.

Yine başka bir hadiste (aleyhissalâtu ve’s-selâm) şöyle buyurur:

وَلَكِنْ مَنْ رَضِيَ وَتَابَعَ

“Ancak, (zâlim yöneticilerden) razı olan ve yaptıklarında onların peşinden gidenler de aynı onlar gibidir.”¹⁵³

Binaenaleyh, bir günah yapılırken orada bulunan onu yapmış gibi, günaha karşı susan da onaylamış gibidir ve küfre rıza küfürdür!

¹⁵¹. En’âm, 68.

¹⁵². Sünen-i Nesâî, 6/257, 6708.

¹⁵³. Sahih-i Müslim, 3/1481, 1854.

Dahası, âlimler Müslümanın küfür hükümlerine tâbi olmaması adına bu hükümlerin uygulandığı ülkeyi terk etmesinin vâcip olduğunu söylemişlerdir. Nitekim şeyh Muhammed b. İbrâhîm şöyle demiştir: “Bir ülkede hükmedilen kanun İslâm kanunu değilse orayı terk etmek gereklidir.”¹⁵⁴ Küfür hükümlerinin yürürlükte olduğu ülkelerde kalmak bile câiz değilken tâğûtlarla; Allah’ın gece-gündüz, açık-gizli inkâr edildiği bu tâğûti meclislerde bir arada bulunan kişinin hükmü ne olur? Kâfirlerin meclislerine giren kimsenin onları her an her saniye inkâr edebilmesi ise imkansızdır, hayalden başka bir şey değildir.

Bu meclislere giren kimse, anayasaya ve demokrasiye karşı çıkmalı, kendisi ve partisi bunları ayakta tutmak için çabalamamalı ki tâğûtlar da asla bundan razı olmaz. Zira parlamentoya girmenin ilk adımı, tâğûtun hükmünü onaylamak ve bu hükmün gerekliliklerini yerine getirmektir; bu da Allah’ı Rab, İslâm’ı din ve Muhammed’i (sallallâhu aleyhi ve sellem) peygamber kabul etmekle çelişen bir durumdur.

Bu tâğûti anayasalarda bir şeyin düzeltilmesini istemek -anayasanın kişiye tanıdığı hakka istinaden ve demokrasi ve fikir özgürlüğü adı altında- ancak onun kendisiyle (kapsamı dahilinde) ve anayasa esasının değişiklik talep edene izin vermesine binaen olur; bu da iki zıddı bir araya getirmek demektir. Allah bunların kalplerini mühürlemiş, kulaklarını sağır ve gözlerini kör etmiştir. Mümin olmayı bırakın, akıl sahibi bir kimse nasıl olur da küfrün ve imanın insanda bir araya gelebileceğini düşünür! Sonra bu kişilere sormak lâzım: Aynı anda ona inandığınız halde tâğûtu nasıl inkâr edeceksiniz?! Subhânallâh! Allah’ın şu âyetlerini hiç düşünmezler mi:

فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنَ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا

¹⁵⁴. Bk. Fetâvâ’-Şeyh, 12/289.

“Her kim tâğûtu inkâr eder ve Allah’a iman ederse kopmayan sapasağlam bir kulpa tutunmuş olur.”¹⁵⁵

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

“Andolsun ki biz her bir topluluğa: Allah’a ibadet edin, tâğûttan kaçının diye bir elçi gönderdik.”¹⁵⁶

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَن يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ
الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ

“Tâğûta ibadet etmekten kaçınıp Allah’a yönelenlere müjde vardır.”¹⁵⁷

Hadiste de şöyle buyrulur:

مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ، حَرَّمَ مَالَهُ،
وَدَمَهُ، وَحِسَابُهُ عَلَى اللَّهِ

“Kim ‘lâ ilâhe illallâh’ derse ve Allah’ın dışında ibadet edilenleri inkâr ederse; kanı ve malı haram olmuştur, hesabı ise Allah’a kalmıştır.”¹⁵⁸

Parlamentoya giren bu kişiler, dinin esası ve en büyük temeli olan tâğûtu inkârı, bütün bu çelişkilere rağmen nasıl gerçekleştirecekler? Tâğûtu inkâr etmek ancak, Allah’tan başkasına yapılan ibadetin bâtıl olduğuna kesin bir surette iman etmekle, tâğûtu tamamıyla terk etmekle, ona kalple buğz edip güç yetirilmesi halinde

¹⁵⁵. Bakara, 256.

¹⁵⁶. Nahl 36.

¹⁵⁷. Zümer, 17.

¹⁵⁸. Sahih-i Müslim, 1/53, (23).

düşmanlık göstermekle, kâfirleri açıkça tekfir edip onların dalâlette olduğunu ilan etmekle ve Allah için onlara düşmanlık edip onlardan berî olmakla gerçekleşir. Allâhu Teâlâ'nın âyette buyurduğu gibi:

فَذَكَانَتْ لَكُمْ أَسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا
لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءٌ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا
بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَّهُ

“İbrâhim ve beraberindekilerde sizin için güzel bir örnek-lik vardır: Hani onlar, kavimlerine demişlerdi ki: Biz, sizden ve Allah'ın dışında ibadet ettiklerinizden berîyiz. Sizi inkâr ettik ve bizimle sizin aranızda, tek olan Allah'a iman edinceye kadar bir düşmanlık ve nefret baş göstermiştir.”¹⁵⁹ Şeriatın dışında yasa koyucu her unsur tekfir edilmesi gereken bir tâğüttür. O hâlde tâğütü inkâr edip de parlamentoya giren kimse, kendisi de bu yasa koyucu unsurlardan biri olduğu halde kendi kendini mi tekfir ediyor? Akıl sahibi ve insafî bir kimse bu durumu düşündüğüne hem güler hem ağlar. Bu insanların hangi akla hizmet ettiklerini, hangi delile dayandıklarını anlamış değilim.

قَاتِلَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ

“Allah kahretsin onları! Nasıl da haktan yüz çeviriyorlar!”¹⁶⁰

Allâme Abdullatif b. Abdurrahmân b. Hasan Âluş-Şeyh'in şu sözleri ne kadar da doğrudur:

159. Mümtetine, 4.

160. Münâfikûn, 4.

Sarhoş olan bir kavmi uyandırmaz içki yoldaşları;

Sonsuz olan zaman hüsrân ile onlara geri döner.

Bir topluluk görürsün ki mecliste boynunu eğmiş ve susmuş;

O meclis ki içinde her türlü küfür ve alçaklık neşv-ü nemâ bulmuş.

Bilakis orada Hristiyanların kanunu hakim olmuş;

Ve o kanunlar Kur'ân nassı dışında getirilmiş.

Onların yanında fışk, lezzetli ve kolay bir şeydir;

Yaşlıları gençler gibi bu ateşi tutuşturmuştur.

Onların kanunları ve yollarında yasaklama;

Eşcinsellik ve kadınların gasbedilmesine sebep olur.

O halde Rahmân'ın şeriatına kafa tutan;

Küfrün şu fışkıran ırmaklarına bir bak!

2. İkinci Bölüm: Oy Veren ve Parlamenteoya Girmek İçin Aday Olanın Hükümü

İlk olarak: Parlamenteoya girmek için aday olanlar üç türdür:

1- Bir anayasa yemini olduğunu bile bile aday olan kimse; bu kişi her türlü kâfirdir. Delili ise:

- Çünkü, küfre niyet eden o anda kâfir olur.¹⁶¹

- Allâhu Teâlâ da şöyle buyurmuştur:

يُرِيدُونَ أَن يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَن يَكْفُرُوا بِهِ

“İnkâr etmekle emrolundukları hâlde tâğûta muhâkeme olmak istiyorlar.”¹⁶² İstemek (Arapça ‘İrade’) de kalbin ameli, bir işi yapmaya niyet etmesidir. Bir şeyin kat’i bir şekilde istenmesi de, istenilen şeyin varlığını gerektirir. Yine şöyle buyurmuştur:

وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهُمْ أُمِرُوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا

“Oysa küfür içeren sözü söylemişler, müslüman olduklarını beyan ettikten sonra kâfir olmuşlar ve başaramadıkları o işe yeltenmişlerdir.”¹⁶³

- Küfür işlemeye niyet eden küfrü câiz görmüş gibidir. Şeytânî vesveseler ise niyetin aksine kalpte yerleşmez ve kalp bu vesveselere boyun eğip bunlarla mutmain olmaz.

161. Bk. Muvâlât-u Ehli'l-İsrâk; Sebilu'n-Necâti ve'l-Fekâk.

162. Nisâ, 60.

163. Tevbe, 74.

2- Başta aday olduğu parlamentonun bir Anayasa yemini şartı koştığını ya da tâğûtî bir yasaya sahip olduğunu bilmeyen kimse. Bu kişi uyarılır ve parlamentonun küfrü kendisine açık olduktan sonra adaylığından vazgeçmezse, Anayasaya yemin etme niyeti onu kâfir yapar. Çünkü küfrü, gelecekte olan bir olaya bağlı olan kimse o zaman kâfir olur ve hâlâ aday olmaktan vazgeçmediği taktirde birinci türdekilerden bir farkı yoktur. Ancak Anayasanın küfrü kendisine açık olmadan tekfir edilmez.

3- Aday olmasına rağmen "Ben Anayasaya saygı göstereceğime dair yemin etmiyorum ve tâğûtî hiçbir yasamayı kabul etmiyorum" diyen kimse; bu kişi tekfir edilmez, fakat günahkârdır. Sonra bu kişinin durumunun diğer iki türden hangisine daha yakın olduğuna bakılır ve ona sonuca göre değil hâlihazırda bulunduğu duruma göre hükmedilir. Ancak böyle bir şeyin olması gerçekte mümkün müdür? Bir kişi milletvekili olması ve halk tarafından seçilmesi için, yasa koyucuları Anayasanın esası üzerine onaylamadan ve demokrasiyi kabul etmeden parlamentoya hiçbir şekilde giremez. Biz bunu yine de böyle bir şeyin olabileceğini var sayarak söylemiş olalım.

İkinci olarak: Oy verenin hükmü. Oy veren: Halkı temsil etmesi için parlamentoya girmeye layık olduğunu düşündüğü kimseyi seçmek için oy atan kimse. Bunlar da iki türlüdür:

1- Birinci tür: Milletvekillerinin Allah'ın hükmünün dışında başka hükümler koyduklarını, Allah'ın hükmüne muhalefet etmeye ve tâğûtun hükümlerine saygı göstereceğine yemin ettiklerini ve bundan razı olduklarını bilen kimse. Bu kişinin küfründe bir şüphe yoktur; çünkü bâtil olduğunu bilmesine rağmen küfre yardım etmiştir ve ondan razı olmuştur.

2- İkinci tür: Bunlar ise milletvekilleri ve tâgûti sistemle ilgili bu bilgilerden habersiz olan, bütün bunlar aklına dahi gelmeyen kimselerdir. Bunlara bulundukları durum anlatılır, hâlâ ısrar ederlerse kâfir olurlar ve Allah katında bir değerleri kalmaz. Küfür vasfı kendilerinde bulunmadığı için oy vermenin şirk olduğu anlatılmadan tekfir edilmezler.¹⁶⁴

164. **Editörün Notu:** Bu mesele hüccet ikamesi meselesidir ve zahir-hafî meselelerin ayrımına giren bir konudur. Beldeden beldeye zahir-hafî ayrımı da farklılık değişebilir.

Zira Şeyh Ahmed el-Hâlidî yukarıdaki satırlarda buna değinmektedir:

"Şunu da iyi anlamak gerekir ki "hüküm tâgûtu" ve "itaat tâgûtu" uzun zamandan beri o kadar kaçınılmayan bir mesele olmuştur ki hâkimiyet meselesi; şüphelerin ve te'villerin çokluğu, bu meseleyi savunanların azlığı ve zayıflığı, karşıtlarının da çokluğu ve güçlü olması sebebiyle günümüzde haft (kapalı) meselelerden biri haline gelmiştir. Sapkınlık, ya hakkı aramada gevşeklik ya anlamada bir eksiklik ya da her ikisinden dolayı meydana gelmektedir."

Hüccet ikamesi meselesi ise Hüccetin ehlinin (alim, kadı vs) hakikati muhatabına ulaştırmasına mebnidir. Zira "ikame etmek" bir şeyi yapmaktan çok daha etraflı, derinlikli, anlaşılır şartlar minvalinde izhar ve izah etme anlamına gelir.

Hüccetin ikamesi iki şeyle söz konusu olur. Bunlardan ilki "Fehmul Hucce" dediğimiz delilin, ya da hükmün anlaşılması diğeri ise "İntifau'l Şubhe" dediğimiz şüphenin kaybolmasıdır.

İbn Teymiyye bu iki ayrıma şöyle açıklık getirmektedir; "Kendisine delil ulaşmamış veya ulaşmış fakat bir takım yerleri gizli kalarak hakkıyla anlayamamış kişiye delil açıklamak veya anlamış olduğu halde bir takım harici şüpheler veya delillerle hatalı bir tevil yapmış kişiye hakikati açıklamaktır. Çünkü bazen kişiye hakkı bilmesi gerektirici naslar(deliller) ulaşmış olabilir ama yanında sabit olamamıştır. Veya o nassı aslen hiç anlamamış da olabilir. (Fehmul Hucce) Bazen de aklına, Allah'ın kendisi sebebi ile o kişiyi mazur sayacağı bilmediğimiz bazı şüpheler oluşabilir. (İntifau'l Şubhe)." (Mecmûu Fetâvâ, 23-246)

Fehmul Hucce; Kişiye şer'i delillerin veya nassların ulaştırılmasından sonra bu kimsenin bu delili anlayıp idrak edebilmesini ifade eder. Bundan yola çıkarak diyebiliriz ki kişiye delilin ulaştırılması yeterli değildir. İbn Teymiyye; "Eğer Allah'a ortak koşanlardan biri senden sığınma talebinde bulunursa, Allah'ın kelâmını işitebilmesi için ona sığınma hakkı tanı. Sonra da onu güven içinde olacağı yere ulaştır. Bu, onların bilmeyen bir kavim olmaları sebebiyledir." (Tevbe/6) ayeti hakkında buradaki işitmeden kastın anlama olduğunu ifade etmiş ve Arapça bilmeyen kimsenin sadece işitmesi, onun yanında sabit olduğunu ifade etmeyeceğini dolayısıyla kendisine hüccetin ikame edilmesi gerektiği ifade edip hatta Arap olanların bile yeterince idrak edemedikleri için alimlere sorduğunu söylemektedir." (El-Cevâbu's-Sahih Limen Beddele Dine'l-Mesih-1/221)

İbn Kayyım hüccetin ikamesinin zamandan zamana, mekandan mekana hatta şahıstan şahısa değişebileceğini ifade etmiş, şahısların imkanlarının farklı farklı olduğunu ifade etmiştir. Şahısların idraki ayırt etme yeteneği değişkendir. Kimilerinde bunlar varken kimilerinde bulunmamaktadır. (*Tariku'l Hicrateyn*, s.608)

Bundan dolayı delilin anlaşılması önem arz etmektedir. Nassların tevili de yine "Fehmül Hücce" bahsinde değerlendirilir. Kişinin nassları yanlış anlamasından ya da bazı ilim ehlinin kendinin yanında bulunan deliller ile tevil etmesi de o kimsenin mazeret sahibi olduğunu gösterir. Nitekim bundan dolayı sahabeler haricilerin küfrüne hükmetmemiştir. İlim ehli de Harici, Mutezile vb. grupları tekfir etmemişlerdir. Örneğin Taceddin Subki istiğase, tevessül gibi amelleri helal saymış hatta bunun nebilerin, Peygamberimizin ve sahabenin uygulaması olduğunu ifade etmiştir. Bu söylemine rağmen ilim ehli onu tekfir etmemiştir.

İntifau'l Şubhe; Bir kimse herhangi arizi bir nedenden dolayı oluşan şüpheden dolayı bu kimse tekfir edilmez. Yani içkiyi helal sayan sahabe Kudame gibi, bu kimse için içki ayeti yeterince anlaşılmamıştır taki kendisinden bu şüphe giderilene kadar. Tarih boyunca da bugün de bir çok islami anlayış ve fikir var, bunlar aynı naslar üzerinden farklı çıkarımlar yapmaktadırlar. Dolayısıyla doğru olarak bilinen bir şey bir başkasının yanında doğru olmayabilir. Örneğin tasavvufi bir tarikatte büyümüş bir sufi için istiğase helal iken, selefi bir anlayışta yetişmiş kimse için istiğase haram hatta şirk olabilmektedir. İki tarafın kendilerince sundukları deliller vardır. İşte bu teviden dolayı iki tarafında birbirini tekfir etmemesi gerekiyor, çünkü ortada bir şüphe vardır. İslam tarihinde Ehli Sünnet alimleri Mutezile alimlerini bir bütün olarak küfür ile itham etmemişlerdir. Çünkü onlar kendilerince nasları tevil ediyorlardı. Bu ve bunun gibi bir çok örnek işaret ediyor ki hüccetin ikamesinde kişinin anlamasıyla beraber herhangi arizi bir sebepten dolayı oluşan şüphenin de giderilmesi gerekiyor.

Hasılı alimlerin ihtilafından ötürü, hafı (kapalı) bir konu olmasından ötürü, tevilin mevcudundan ötürü hatta muasır bir takım meselelerin selef zamanında konuşulmaması gibi bir muğlaklıktan ötürü "hüccet ikamesi" öyle kolay bir kaide değildir. Özellikle avamın cehaleti, şüpheleri, taklidi vs gibi arizi durumların muayyen tekfire mani olması kabiliyle "hüccet ikamesi" ehlinin elinde bir anlam kazanacaktır. Usulsüz, hamasi, hissi, vehmi ve zanni kusurlardan dolayı her önüne gelen ehliyesiz ve liyakatsiz kişiler "ben anlattım kabul etmedi, hüccet ulaştırdım yüz çevirdi..." gibi gerekçelerle muayyen tekfire gitmeleri yanlışlarına bahane olamaz. Hatta şer'i usûl kaidelerini basitleştirmek ve ayağa düşürmek gibi bir cüretkarlığı doğuracaktır.

Allahu'l müsteân.

BEŞİNCİ BÂB: ANAYASAYA BAĞLILIĞA DAİR YEMİN EDENLERİN DURUMU

Anayasaya Saygı Göstereceğine, Hükümlerini Uygulayacağına ve İçeriğine Uyacağına Dair Yemin Eden Kimsenin Durumu

1. Birinci Bölüm: Anayasaya Saygı Göstereceğine Dair Yemin Eden Müslümanın Hükümü

Burada da iki durum söz konusudur:

Birinci durum: Küfür anayasasıyla hükmetmede bir sakınca olmadığına, bunun mubah ve câiz olduğuna inanmak. (Bu durumdaki kimsenin küfrü gayet açıktır ve bu konuda ihtilâf olmadığı için burada delil zikretmeye gerek yoktur.)

İkinci durum: Küfür anayasasıyla hükmetmenin ve yasa koymanın küçük küfür ya da (sadece) günah olduğuna inanmak. Bu da şüphesiz kişiyi dinden çıkaran küfürdür.

Üzerinde tartışma olan ise ikinci durumdur. Ancak üzerine birazcık düşünmekle aydınlığa kavuşacaktır. Deriz ki: Şüphesiz ikinci durumdaki bir kimse, Allah'ın hükmüne muhalif olan, insan tasarrısı ve câhiliye hükmü olması sebebiyle Anayasaya muhâkeme olmanın haramlığına inanır. Ancak Allah'ın ve Peygamber'inin hükmüne muhalif olan her hüküm tâğûti hükümdür ve haramlara saygı

göstereceğine yemin etmek, haramları insanlar üzerinde uygulamak ve onları haramları yerine getirmekle sorumlu tutmak hiç şüphesiz haramları helâl görmek ve Allah'ın âyetleriyle dalga geçmek demektir. Binaenaleyh, yemin eden kimsenin bunun günah olduğuna inanması bir şey değiştirmez; bu fiili işlemek her türlü küfürdür.

كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا

“Ağızlarından çıkan söz ne kadar çirkin! Yalandan başka bir şey söylemiyorlar.”¹⁶⁵ Tebük Gazvesi'nde Rasûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellam) ve ashâbı ile dalga geçenlerin durumu da buna bir örnektir. Onlar söyledikleri sözlerin küfür sözü olmadığına, sadece haram olduğuna inanıyorlardı. Bu olay üzerine inen âyet ise bu sözlerin küfür olduğunu bildirmiştir. Tâgûta saygı göstereceğine yemin etmek parlamentoya girmenin ilk basamağıdır. Sonra bu kişiler “Yasayıcı” adını alırlar; “Yasayıcı filanca şöyle söyledi” gibi. Şüphesiz bundan razı gelmek apaçık bir küfür ve dalâlettir. Sonra bu kişilerin küfürleri derece derece artar. Ayrıca şüphesiz bunlar, yaptıklarının büyük küfür olduğunu kendilerine karşı çıkan kimselerden duymuş olmalıdır ki onlara karşı parlamentoya girmenin ve tâgûtî anayasayla hükmetmenin sadece haram olduğu savunmasını yapabilsinler. Hatta bir kısmı dahi olsa mutlaka bu konuda bir şeyler duymuşlardır; çünkü âlimler günümüzde ve eskiden onlara bu konuda karşı çıkmışlardır, risâleler ve kitaplar te'lif etmişlerdir. Ta ki bu yalan yanlış iddiaları öne sürmüşler ve oradan buradan içinde bulundukları bâtili mubah gösterecek fetvalar bulmaya çalışmışlardır. Hâsılı, bâtil ve haram olmasına rağmen Anayasaya yemin etmek, ona iman etmek demektir:

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ
وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَى مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا

¹⁶⁵. Kehf, 5.

“Kendilerine kitaptan nasip verilenleri görmedin mi? Onlar cibte ve tâğûta iman ediyorlar, sonra da kâfirler için ‘Bunlar Allah’a iman edenlerden daha doğru yoldadır’ diyorlar.”¹⁶⁶

İbn Ebî Hâtim, İkrime’den rivayet ettiğine göre: Medîne Yahudilerinden Huyey b. Ahtab ve Kâ’b b. Eşref Mekkeliler’in yanına gelince Mekkeliler onlara “Siz Ehl-i kitapsınız ve ilim sahibisiniz, söyleyin biz mi haklıyız yoksa Muhammed mi?” diye sorarak bir değerlendirme yapmalarını istemişlerdir. Bunun üzerine Yahudiler “Siz ne yaparsınız, Muhammed ne yapar?” diye sormuşlar; Mekkeliler de şöyle cevap vermişlerdir: Biz akrabalık bağını koruruz, esirleri kurtarız ve hacılara su veririz; Muhammed ise akrabalık bağlarımızı kopardı ve Ğıfâr’dan hacıları soyan adamları peşine kattı. Şimdi söyleyin: Biz mi doğruyuz Muhammed mi? Yahudiler: “Siz doğru sunuz ve yolunuz doğrudur” diye cevap vermiş, bunun üzerine yukarıdaki âyet inmiştir.

Âlimler, ikrâh altında olmadığı sürece küfür sözü söyleyen veya fiili işleyen kimsenin bunu hoş gördüğü için o anda kâfir olacağını söylemişlerdir. Çünkü “Küfre rıza küfürdür, küfre niyet etmek niyetin edildiği anda küfre sokar, inkâr etmeye tereddüt etmek dahi o anda küfre sokar, henüz küfür niteliği taşımayan bir işin küfür boyutunun gelecekte gerçekleşecek olması da (küfür işlenileceği kesin olduğu için) kişiyi gelecekte değil, o anda kâfir yapar.”¹⁶⁷ Allâhu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَذْبَارِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ
الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ - ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا
نَزَلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ

¹⁶⁶. Nisâ, 51.

¹⁶⁷. Bk. Kifâyetu'l-Ahyâr, s. 220.

“Doğru yol kendileri için apaçık hale geldikten sonra sırt çevirip dönenlere şeytan bunu güzel göstermiş ve kendilerine yanlış yolda ilerleme cesareti vermiştir. Bu da onların, Allah’ın gönderdiği vahiyden hoşlanmayanlara, ‘Bazı hususlarda sizin dediklerinizi yapacağız’ demeleri yüzünden olmuştur. Allah onların gizlediklerini bilir.”¹⁶⁸

Âyette de belirtildiği üzere, küfür ameli işlemese ve içinden işlemeye niyet etmese bile kişi kâfir oluyorsa, bunu (Anayasaya yemin ederek) bizzat işleyenin durumu nasıl olur?

2. İkinci Bölüm: Demokrasi ve Şûrâ¹⁶⁹ Arasındaki Fark

Öncelikle belirtmek gerekir ki “Demokrasi” bir küfür lafzıdır. Aslen Yunanca olup, iki kelimeden oluşan bir tamlamadır. Demokrasi, “Demos”: halk, yurttaş; “Kratos” ise: Yönetme, güç, iktidar anlamına gelir.¹⁷⁰ Bu durumda “Demokrasi”: Halkın yönetimi, halkın iktidarı demektir. Demokraside yönetim, iktidar, kanun çıkarma ve yasama yetkisi halkın veya toplumun çoğunluğunun elindedir. Dolayısıyla demokrasi, halkın kendi kendini yönetmesi demektir.

Şûrâ, demokrasi demek değildir; çünkü en az üç ana noktada birbirlerinden ayrılırlar:

1- Şûrâda hükmeden Allah’tır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ

“Hükmetme (hakimiyet) sadece Allah’a aittir.”¹⁷¹ Demokrasi-de ise hükmeden Allah’tan başkasıdır.

¹⁶⁸. Muhammed, 25-26.

¹⁶⁹. Kelime anlamı olarak: Danışma ve istişare etme gibi anlamlara gelen “Şûrâ”; istilâh olarak: İslâmî esaslara bağlı ve içerisinde “ehlu’l-hal ve’l-akd” denilen bir heyetin seçiminde bulunduğu şer’î bir meclis sistemidir. (Editör)

¹⁷⁰. Bk. *el-Mebâdiu’l-Esâsiyye fi’l-Kânûni’d-Dustûriyye*, s. 149.

¹⁷¹. Yûsuf, 40.

2- İslâm'da şûrâ ancak nas ve icmâın olmadığı ictihâdî meselelerde olur. Demokraside ise böyle değildir.

3- Şûrâda meclis, ancak ehlu'l-hal ve'l-akd ile¹⁷², bu alanda deneyim ve yetki sahibi kimselerle kısıtlı iken demokraside böyle değildir. (Devlet başkanını herkesim ve türden oluşan halk seçer.)

- Ayrıca demokrasi, Allah'ın şeriatını yaşamın akışından uzaklaştırarak ve seçim sandıkları ve millet meclislerindeki vekiller vasıtasıyla -iddia ettikleri üzere- demokratik haklarını kullanmaları için yasamayı halkın yetkisine verir.

- Demokrasi, kapılarını sonuna kadar küfre ve zındıklığa açar; çünkü bu tâğûti sistemin gölgesinde her bir topluluk, mezhep, ideoloji, fikir özgürlüğü ve başka görüşlere saygı duyma adı altında dalâlet ve sapkınlık propagandası yapan bir parti kurabilir. Buna rağmen nasıl olur da bazı cahillerin de dediği gibi "Demokrasi şûrâ ile uyur", "Demokrasi Müslümanların bin yıldan fazla bir zamandır kaybettiği bir özelliktir" gibi sözler söylenebilir? Hatta bir İslâmî (!) parti, yaptığı açıklamalardan birinde şöyle demiştir: Demokrasi ve çoklu parti sistemi, toplumun ilerleyebilmesi için tek seçenektir!

- Demokrasi bugün yeryüzündeki en tehlikeli yol, inanç ve nizamdır ve o yeryüzündeki küfrün de anasıdır. Nitekim onun gölgesi altında her türlü mezhep/görüş; ve Yahudiler, Hristiyanlar, Mecûsîler, Budistler, Hindular ve Müslümanlar gibi her dinden insanlar yaşayabilmektedir ve tüm bunlar demokrasi mizanında (eşit şartlarda) bulunmaktadır. Saygın görüş sahipleri de (çoğunluk esası sebebiyle) bunları dinlemek ve uymak zorunda kalmaktadır. Demokrasi üzerinden her türlü araç kullanılarak bu sapkın toplulukların inançları (özgürce) yayılmaya çalışılır. Bu durum ise İslâm dininden sapmak ve mürted olmak için yeterlidir. Hâl böyle iken nasıl "Demokrasi İslâm'la uyur" denir? Veya nasıl "İslâm demokrasidir ve

172. Halifeyi seçmekle yetkili heyet, meclis. (Mütercim)

şûra demokrasi anlamına gelir” denir?¹⁷³

3. Üçüncü Bölüm: Demokrasinin Zararları

Hangi fayda, bile isteye Allah'ı inkâr etmenin zararını karşılayabilir ki? Bir Müslümana “Allah'ı inkâr et, bunun karşılığında yer-yüzündeki herkes Müslüman olacak” denseydi kendi uğrayacağı zararın büyüklüğünden ötürü bunu yapmazdı. Ya da herkesin Müslüman olmasının karşılığında dense ki: “İnsanlara açık yerde zina et, içki iç veya eşcinsellik yap”, bundan hayâ eder ve bütün varlığıyla bunun olmasından kaçınırdı. İşte bunların durumu aynı, kendileri büyük şirkleri işledikleri halde Müslümanlara küçük şirkten kaçınmaları gerektiğini söyleyenlerin durumu gibidir. Tufeyl b. Sahbere'nin (*radiyallâhu anhu*) rüyasıyla ilgili İbn Mâce'nin naklettiği şu hadiste geçtiği üzere: Tufeyl (*radiyallâhu anhu*) rüyasında Yahudilerden bir toplulukla karşılaştı. Onlara: “Üzeyr'in Allah'ın oğlu olduğunu söylemeseniz ne güzel bir topluluk olurdunuz!” deyince, onlar: “Siz de ‘Allah'ın istediği ve Muhammed'in istediği olur’¹⁷⁴ demeseniz çok iyi bir topluluk olurdunuz” karşılığını verdiler. Daha sonra Tufeyl Hristiyanlardan bir toplulukla karşılaştı. Onlara: “Mesih'in Allah'ın oğlu olduğunu söylemeseniz ne güzel bir topluluk olurdunuz!” deyince, onlar: “Siz de ‘Allah'ın istediği ve Muhammed'in istediği olur’ demeseniz çok iyi bir topluluk olurdunuz” karşılığını verdiler.

Kimileri de minberlerde, konferanslarda ve derslerde insanlara gıybet etmemelerini, laf taşımamalarını, fâiz yememelerini, zina etmemelerini ve diğer günahları işlememelerini söyler de kendileri küfür ve şirk bataklığı içine saplanmışlardır. Tâğûtî meclislere girmek için ve bazı şer'i maslahatlar elde etmek adı altında şeytan, küfür kavramlarının adlarını değiştirmek vasıtasıyla onlara aşamalı ridetlerini hoş göstermiş ve sonuç olarak kâfirlere ve onların günahlarına ortak olmuşlardır. Allah'ın şu sözü böyleleri içindir:

¹⁷³. Bk. Abdulmecid er-Rîmî, *Hamsûne Mefsedet*.

¹⁷⁴. “Mâ şâe Allâh ve Mâ şâe Muhammed”.

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ
الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ - ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا
نَزَلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ

“Doğru yol kendileri için apaçık hale geldikten sonra sırt çevirip dönenlere şeytan bunu güzel göstermiş ve kendilerine yanlış yolda ilerleme cesareti vermiştir. Bu da onların, Allah’ın gönderdiği vahiyden hoşlanmayanlara, ‘Bazı hususlarda sizin dediklerinizi yapacağız’ demeleri yüzünden olmuştur. Allah onların gizlediklerini bilir.”¹⁷⁵

- Demokrasi, “Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler” ve “Kişisel özgürlüğü koruma” gibi sloganlar adı altında hevâ ve heveslere, pornografiye, içkiye, eğlence âlemlerine, müziğe, fıska, zinâyâ, sinemaya ve daha nice haramlara kanatlarını sonuna kadar açar.¹⁷⁶

- Demokrasi sistemini seçen ve benimseyenler, BM antlaşmalarını ve güvenlik konseyi, partiler kanunu ve benzeri Allah’ın şeriatına muhalif küfür kuruluşlarını ve ilkelerini mutlaka kabul etmelidir. Bunu yapmadığı taktirde gerici ve terörist olduğu ve dünya barışı ve dirlik içinde yaşama esaslarına karşı olduğu gerekçesiyle partisel faaliyetler göstermekten men edilir.

- Demokrasi sistemi cihâd, hisbe, emr-i bi'l ma'rûf nehy-i ani'l münker, mürtedlik hükmü, cizye ve benzeri diğer şer'i hükümleri iptal eder.

- Demokrasi ve seçimleri, hiçbir şer'i düzenleme olmadan çokluğun tercihi ve demagojiye dayanır. Oysaki Allâhu Teâlâ şöyle

175. Muhammed, 25-26.

176. Detay için bk. *Hamsûne Mefsedet min Mefâsidi'd-Dimukrâtiyye ve'l-Intihâbâtî'l-Hizbiyye*.

buyurmuştur:

وَأِنْ تُطِيعْ أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

“Yeryüzündekilerin çoğu, kendilerine uyarsan seni Allah yolundan saptırırlar.”¹⁷⁷

وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

“Ancak insanların çoğu bilmezler.”¹⁷⁸

وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرُونَ

“Kullarımdan pek azı şükreder.”¹⁷⁹

- Demokrasi âlim-cahil, mümin-kâfir, kadın-erkek ayrımı yapmaz; Demokraside şer’î özellikler hiçbir şekilde dikkate alınmaksızın herkesin oyu eşit sayılır. Oysaki Allâhu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

“De ki: Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu?”¹⁸⁰

أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ

“İman etmiş kimse günaha batmış kimse gibi olur mu? Bunlar elbette eşit değildirler.”¹⁸¹

177. En’âm, 116.

178. Yûsuf, 21.

179. Sebe, 13.

180. Zümer, 9.

181. Secde, 18.

أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ

“Öyle ya, emrimize boyun eğenleri o günahkarlarla bir mi tutacağız? Size ne oluyor? Ne biçim hüküm veriyorsunuz?”¹⁸²

وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَى

“Erkek, kız gibi değildir.”¹⁸³

- Demokrasi sisteminin temeli, millet meclisleri vasıtasıyla zaten Allah'ın hakimiyetini tanımamak üzerine kuruludur. Bir kimse bu meclislere, Kitâb ve Sünnet'i otorite olarak sunmak için giriyorsa, demokratlar zaten bunları otorite olarak kabul etmemektedir; onlarca başvurulacak otorite çoğunluğun sözüdür. O halde bir şeyin otorite olarak kabul edilmediği bir yerde onu otorite (delil) olarak onlara nasıl sunabilirsin? Sen onlara şer'i delilleri ne kadar sunar- san sun, bu onlar için sadece senin bir görüşün olmaktan öte git- meyecektir ve bu delillerin onlar için hiçbir kutsiyeti yoktur. Çünkü dedikleri gibi onlar, kaynağı halk olmayan bütün dogma (!) düşün- celerden kurtulmak istiyor ve bunların ilki de Kitâb ve Sünnet'tir. Senin de bu tâğûti esası, yani halka dayanarak çoğunluğun hükmü- ne başvurmayı kabul etmen ve buna teslim olman, mutlak haki- miyetin Allah'ın olması esasını iptal eder. Çoğunluğun görüşünün anlaşmazlığı çözecek kesin otorite olduğu üzerine anlaştığınızda, senin bu mecliste Kur'ân'ı ve hadisi okumanın bir anlamı kalmaz; çünkü bunlar, aranızda kabul ettiğiniz otoriteler değildir.

- Bu yolu tutturmak suretiyle kandırılanlara şöyle denir: Diyelim ki iktidara geldiniz; diğer partilerle, yönetim şeklinin bütün partilere faaliyet imkânı tanıyan demokrasi olması üzerine anlaştıktan sonra demokrasiyi lağvedip laik partileri dağıtacak ve tekrar kurulmalarını

182. Kalem, 35-36.

183. Âli İmran, 36.

engelleyecek misiniz? Eğer evet ise bu bâtil olmasına rağmen yaptığınız anlaşmayı bozmak ve hıyanet demektir. Oysaki Allâhu Teâlâ şöyle buyuruyor:

وَأَمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْخَائِنِينَ

“Eğer bir topluluğun antlaşmayı bozacağından endişe edersen antlaşmayı derhal sona erdirdiğini onlara açıkça bildir. Allah ahdini bozanları asla sevmez.”¹⁸⁴

Hadiste de şöyle geçer:

يُنْصَبُ لِكُلِّ غَادِرٍ لَوَاءٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

“Kıyamet günü, ahdini bozan herkes için bir bayrak dikilir.”¹⁸⁵ Yani ahitlerini bozanlar yaptıkları bu kötü işten dolayı damgalanırlar. “Savaş hiledir” hadisi ise kesinlikle hıyanet ve anlaşmayı bozma ile ilgili değildir. Yok biz anlaşmamıza sadık kalacak; demokrasi ile hükmedip partileri serbest bırakacağız diyorsanız, bu zaten İslâmî bir hükümet değildir.

- Demokrasi ve seçimler bazı cahillerin şer’î zannettiği bir yolla, kâfirlerin ve münafıkların Müslümanlar üzerinde egemenlik sağlamalarına yol açmaktadır. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ

“Benin ahdim zâlimler için geçerli değildir.”¹⁸⁶

¹⁸⁴. Enfâl, 58.

¹⁸⁵. Sahîh-i Buhârî, 9/57, 7111.

¹⁸⁶. Bakara, 124.

وَلَن يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا

“Allah kâfirlere, müminler aleyhinde asla yol (egemenlik) vermeyecektir.”¹⁸⁷ Oysaki demokratik seçimlerin şeriata uygun olduğu safsatasıyla Müslümanların avamı kandırılmakta ve yanıltılmaktadırlar.

- Demokrasi sisteminin içine girmek kişiyi daha da fazla küfre, Allah’ın diniyle savaşıma ve alay etmeye götürür; çünkü yaptıkları her yasada bunun İslâmî öğretilere aykırı olduğu ortaya çıktığında Allah’ın şeriatıyla dalga geçmiş olurlar.

- Araştırmalarla, bu yolun (demokrasiyle şeriatı getirme girişi-mi) başarısız ve faydasız olduğu ortaya çıkmıştır. Nitekim Mısır, Cezayir, Tunus, Ürdün, Yemen gibi birçok yerde bazıları bu tiyatroyu oynadılar ve bilindiği gibi sonu hüsrarla bitti. Daha ne zamana kadar kandırılacağız?

- Akıllı bir kimse görür ki bu bâtil yol, İslâmî uyanışı kontrol altına almayı, yolundan ve asıl amacından saptırıp kuruntularla ve hayallerle avutmayı amaçlamaktadır.

- Bazılarınca bu sistemi benimseyip seçmelerinin sebebi, bu sistem aracılığıyla Allah’ın hükmünü getirmektir ve bu hedefe ancak halkların ve çoğunlukların hakimiyetini tanıyarak ulaşabilirler. Böylelikle araç vesilesiyle amaca son vermiş oluyorlar.

- Tâgûti millet meclisleri Allah’ın mutlak hakimiyetine inanmamaktadır; dolayısıyla onlarla bu mecliste bir arada oturmak câiz değildir. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

187. Nisâ, 141.

وَقَدْ نَزَلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا
وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ
إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلُهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ
جَمِيعًا

“O size kitapta şunu indirmiştir: Allah’ın âyetlerinin inkâr edildiğini yahut onların alaya alındığını işittiğiniz zaman, onlar başka bir söze geçmedikçe kendileriyle beraber oturmayın; aksi takdirde şüphesiz siz de onlar gibi olursunuz. Allah elbette münafıkların ve kâfirlerin tamamını cehennemde bir araya getirecektir.”¹⁸⁸

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى
يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ
الذِّكْرِى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

“Âyetlerimiz hakkında ileri geri konuşmaya dalanları gördüğünde, onlar başka bir söze geçinceye kadar kendilerinden uzak dur. Eğer şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra artık o zâlimler topluluğu ile oturma.”¹⁸⁹

- Demokrasi ve seçimler aracılığıyla bazı faydalar elde etmek konusunda şu kadarı söylenebilir ki: Bu faydalar, demokrasinin saydığımız ve daha nicesi olan zararlarıyla kıyaslandığında oldukça cüz’idir ya da evhamdan ibarettir. Objektif olarak zikrettiğimiz bu zararları değerlendirenler, demokrasinin eğriliğini ve Allah’ın dininden tamamen uzak olduğunu açıkça görürler.

¹⁸⁸. Nisâ, 140.

¹⁸⁹. En’âm, 68.

Bu şekilde istediğimiz maksat hasıl olmuştur.
Salât ve selâm Allah'ın Rasûlü Muhammed'e,
onun ashâbına ve âline olsun.

24 Cemâdilâhire 1423

Ahsâ – Hufûf

Yazan: Ahmed b. Hamûd el-Hâlidî

“Kitap, Şeyh Hâlidî'nin tevhide davet, tevhidi meselelerinin açıklanması ve ümmete yayılması hususunda yapmış olduğu çalışmalardan biridir. Yine bundan önce de tevhid, ulûhiyet bâbı ve bunlarla ilgili konular hakkında kitaplar ve risâleler te'lif etmiştir. Allah ondan razı olsun. Elimizdeki kitapta kendileri, tâgûtün cinsinin tekfir edilmemesi hususundaki cehâlet ile tâgûtün bazı çeşitlerinin ve fertlerinin tekfir edilmemesi hakkındaki cehâletin mâzeret oluşları arasındaki farkı açıklamıştır. Bu konu, Kelime-i tevhidin en önemli esaslarından olan ve günümüzde tam olarak anlaşılmayıp bilinmeyen “Tâgûtu inkâr etmek” meselesiyle ilgili son derece önemli bir meseledir. Şeyh, kitabında Hâricî ve Mürcieler'in ilgili esas hakkındaki sapkınlıklarından bahsetmiş, bu konuda Selefin mezhebi açıklamış ve “Müşrikleri tekfir etmeyen kâfirdir” kuralı hakkında meydana gelen karışıklığı detaylarıyla açıklayarak gidermiştir. Özellikle insanların birçoğunun hakkında kafaların karıştığı, kendisini İslâm'a nispet eden tâgûtlarla ilgili meseleleri de açıklığa kavuşturmuştur. Zira bu tâgûtlar birçok dini sembolü izhâr ettikleri için kimisi bunları tekfir etmemiş, duraksamış veya küfründen şüphe etmiştir. İşte bu gibi mürted tâgûtların tekfirine taalluk eden meseleleri ve bu konudaki üç esası açıklamıştır.”

Ali Bin Hudayr

